

Szerkesztőség

Arad, Acsev.-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat

Bulev. Regele Ferdinand 4/22
(József Mihály-ut.)

Sürgönycim: Közlöny, Arad

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta kézzel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS:

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Évrsz. 1080 Lel

Fél évre 540 Lel

Havonta 270 Lel

Elvonta 90 Lel

Művelődési díjazás szerinti

EGYES SZÁM ÁRA — 5 Lel

VASÁRNAP — 6 Lel

Előfizetés 30 banival több.

Amnesztiát kaptak a kolozsvári éhségstrájkolók.

Leépítés.

A CFR. vezérigazgatósága — mint lapunk más helyén jelentjük — megkezdi a nagyobb szabású „leépítést” az államvasutak túlzott tisztviselői karában. A tisztviselőbocsátások régen tervbe vett végrehajtása nem válthat ki egyöntetű rokonszenvet, mert a munkanélküliek amúgy is nagy számát gyarapíthatja, azonban mégis helyeseinknek kell ezt a lépést, mert előreláthatólag a köz érdekeit szolgálja. A statisztikai kimutatások bebiztosították, hogy a CFR. ugyanazon vonalain átlagosan kétszer annyi tisztviselő működik most mint annak idején a MÁV.-nál. Ezzel szemben a vasuti szerencsétlenségek, kisiklások napirenden vannak és dacára a szigorú intézkedéseknek, alig javult a CFR.-nél a helyzet. Ennek a szomorú ténynek a könnyen és világosan megmagyarázható oka az, hogy a vasut szolgálatában nem eléggé képzett tisztviselők állnak, akik nem tudásuk, vagy kvalifikációjuk révén jutottak a CFR.-nél sokszor igen magas állásba, hanem már politikai nézetük is elég volt arra, hogy exponált állásba kerüljenek.

Ez pedig a régi, tanult, szakképzett tisztviselők elnyomására vagy elhocsátására vezetett. Csupán ezzel okolhatók a tömeges vasuti katasztrófák. A kormány most leépítést tervez, mert egyik legfontosabb elvei közé tartozik a takarékoság. Ez megbecsülésre méltó irányelv, csak okosan kell végrehajtani. Mi kisebbségek talán nem is indokolatlanul félünk attól, hogy a leépítés a kisebbségi tisztviselők rovására fog megtörténni. A múlt tapasztalatai hozzászoktattak bennünket a csalódásokhoz és fájdalmas volna számunkra, ha ennél az akciónál is nem az igazság, hanem az eddigi kormányok hibás hemzsiségi politikája érvényesülne. Ha a CFR.-t takarékosági szempontok vezérik, ugy elsősorban azt kell igyelembe vennie, hogy azokat a tisztviselőket bocsássa el, akik nem rendelkeznek megfelelő szakképzettséggel, akiknek tapasztalatlansága oly sok emberéletben és értékes anyagban okozott kárt az államnak. Ezeknek az elbocsátásával valóban takarékosági akciót hajt végre a CFR. Ha azonban politika, és más mellékes szempontokat vesznek igyelembe a leépítésnél, akkor eltekintve attól, hogy igazságtalanul cselekszenek, de amit nyerne a téven, elveszítik a vámon. Ha kvalifikáció nélküli emberek maradnak továbbra is a CFR. szolgálatában, folytatódhatnak a katasztrófák, amelyek eddig is legalább olyan összeggel terhelték a CFR. büdzsáját mint amennyit a Vasutak fenntartása emésztett fel.

Az elbocsátandó tisztviselőket sem szabad kidobni az uccára, nyomorba juttatni, hanem szabad őket olyan bűnökért büntetni, melyet azok követtek el, akik őket a CFR.-hez helyezték. A kormánynak gondoskodni kell ezekről az emberekről is. Az ország gazdasági fellendítésének programjába vegyék be a rentabilis állami intézmények megújítását, amelyhez emberi munkaerő szük-

Válságba jutott a hágai konferencia.

Snowden kijelentette, ha nem teljesítik követelését, az angol delegáció elutazik. — Sohasem volt nagyobb ellentét Páris és London között. — Az angol álláspont ultimátumszerű. — Briand a repülőgépről cseveg.

A kisantant Snowden javaslatára szavaz.

Hágából jelentik: A jóvátételi Konferencia válságba került. Most már bizonyos, hogy Anglia állásfoglalása nem taktikázás, hanem határozott követelés. Erre mutat a tegnapi éles összeütközés az angol és francia álláspont között.

Snowden angol kincstári kancellár kijelentette, hogy ha Anglia követeléseit nem teljesítik, az angol delegáció elutazik Hágából.

A franciák bizonyos engedelményre hajlandók és szó van arról, hogy a pénzügyi bizottság sürgősen albizottságot delegál a kérdések megvitatására. A helyzet feltétlenül súlyos.

Párisból jelentik: A francia lapok a hágai konferencia válságával foglalkoznak. Drámai jelenetnek mondják Snowden kirohánását a Young-tervezet ellen és pesszimistikusan ítélik meg a helyzetet. Az Echo de Paris szerint Briand higgadt hangja és magatartása kudarcot vallott.

Snowden minden hidat elégetett maga mögött és sohasem volt nagyobb ellentét Páris és London között, mint ma.

A Journal valamivel optimisztikusabb hangon ír. A lap szerint a szituáció komoly, de lehetséges a megegyezés valamilyen közvetítő javaslatral. A Figaro csodálkozik azon, hogy az angol közvélemény Snowden mellé állott.

Hágából jelentik: A delegátusok ma délelőtt beható tanácskozásokat folytattak egymás között. Főleg az angol-francia ellentétek elsimításáról van szó.

Hágából jelentik: Ma délután dől el a politikai főbizottságban a Rajna ellenőrzésének kérdése. A német álláspont nem járul hozzá semmiféle ellenőrzéshez és ezért nagy izgalommal várják a délutáni ülést. Nem tudni még azt sem, hogy Briand a Young-tervezet ratifikálásától, vagy az első részlet kiizetésétől teszi-e függővé a Rajna-kiürítést.

Hágából jelentik: Itt még nem tudnak arról, hogy Macdonald angol miniszterelnök Hágába készülne.

Prágából jelentik: Benes csehszlovák külügyminiszter vasárnap Hágába utazik.

Hágából jelentik: A mai szabad délelőttön a jóvátételi konferencia delegátusai ismét egymás között tartottak megbeszéléseket. Főként az angol és francia elvi ellentétek kiegyenlítésére folytatók a tárgyalások.

gus. Ha a kormány végrehajtja az utépítési tervét, a Bucuresti—Duna-csatorna megalkotását, már ehhez is annyi emberre van szüksége, hogy nemcsak a CFR.-től elbocsátot-

miután ezeknek az ellentéteknek a kimélyülése a konferencia csődjét jelentené. Stresemann német külügyminiszter a délelőtti folyamán Venizelosz görög külügyminisztert fogadta, majd utána Henderson angol külügyminiszterrel folytatott beható tárgyalást. Henderson később Brianddal találkozott. Snowden angol kincstári kancellár távol maradt a megbeszélésektől és a délelőtti folyamán egy autókirándulásra vett részt. A tárgyalások folyamán a delegátusok igyekeztek valamilyen módon kibontakozást találni, mert mindenki érzi a ránehezedő felelősséget és mindenki érzi azt, hogy

nem szabad formulákon rágódni és említeni egy ilyen fontos konferencia sikerét előre is lehetetlenné tenni.

A délelőtti folyamán igen érdekes epizód történt. Az egyik delegátus azt ajánlotta Briandnak, hogy Hágából repülőgépen utazzon Genibe, a Népszövetség ülészakára. Briand mosolyogva jelentette ki:

— A repülőgéppel azonban olyan álláspontot foglalok el, mint a quadeloupi bennszülöttek a hajóval szemben. Ők nem szállnak hajóra, mert — mint mondják — nem tudnak uszni, a tengernek pedig nincsen gerendája, amibe meg lehet kapaszkodni. Sohasem felejttem el, amikor Bokanovszky, a megboldogult légügyi miniszter felszólított arra, hogy repülőgépen menjek Geniből Párisba. Azt mondtam neki, hogy nem akarok elevenen megégni. Bokanovszky mosolygott rajtam és pár hét múlva tragikus repülő-szerencsétlenség áldozata lett.

Hágából jelentik: Az esti lapok az angol álláspontnak ultimátum jellegét tulajdonítanak. tekintettel arra, hogy a legkategorikusabban mondták ki véleményüket, ami az utolsó szó erejével hat.

Hágából jelentik: A kisállamok delegátusai ma hosszas tanácskozásokat folytattak.

Kiszivárgott hírek szerint a kisállamok a Snowden-javaslat mellett fognak szavazni és ha a kisállamok egyenlő szavazati jogot kapnak a nagyhatalmakkal, akkor a konferencia a francia, olasz és belga delegátusok ellenzése dacára is meg fogja szavazni Snowden javaslatát.

Henderson angol külügyminiszter ma felkereste Briandot és Stresemant és velük részletesen tanácskozott.

tak, hanem a többi munkanélküliek is kenyérhez juthatnak. Az ország nemcsak leépítést vár a kormánytól, hanem konstruktív munkát is.

Hozzákezdnek a Dunacsatorna építéséhez.

Leonida mérnök vezetésével néhány hónap múlva megkezdődik a kolosszális mű keresztülvittele. — Rövidesen sor kerül a Maros kanalizálására is. — Óriási közgazdasági jelentősége van a víziutak kiépítésének.

(Arad, augusztus 9.) Az Aradi Közlöny jelentette egyedül, hogy Leonida bucuresti-i mérnök grandiózus tervet dolgozott ki a Maros hajózhatóvá tételére, amelynek alapján a folyó kanalizálásával közvetlen hajóutat teremtenek a Tiszához. Arad a terv szerint nagyszabású kikötőt kapna és a víziközlekedést Szeged felé Arad érintésével bonyolítanák le. Ez a terv szoros összefüggésben van a bucuresti-i a Dunával összekötő csatorna kiépítésével és a bucuresti-i—brassói vasutvonal villamosításával. A Duna-csatorna építéséről szóló törvényt a kamara már megszavazta és a munkálatokat a közeljövőben meg is kezdik és így minden remény meg van arra, hogy a Maros hajózhatóvá tételének eszméje is rövidesen a megvalósulás stádiumába fog lépni. A Duna-csatorna nagyszabású terve Leonida mérnök agyában született meg, aki belsődon nem találva vállalkozókat tervének keresztülviteléhez, hónapokon keresztül rója Európát, míg az egyik hatalmas angol pénzcsoportot 3 milliárdos investícióra sikerült megnyernie. — A csatornaépítési munkálatok már az ősz folyamán megkezdődnek. A munkálatok beszerzésére már megkezdtek az előkészületeket s előreláthatólag 40—50.000 munkás nyerhet elhelyezést a kolosszális mű keresztülvitelénél.

A Duna-csatornának, a bucuresti-i—brassói vasut villamosításának és végül a párhuzamosan kiépítendő vízműveknek valósággal forradalmi jelentőségük lesz, elsősorban a főváros gazdasági és szociális átalakulása szempontjából. A csatorna Giurgiumál ágazik északra a Dunából és Bucurestin keresztül Argesig fog nyulni. Körülbelül 30—40 méter széles lesz és elég mély ahhoz, hogy az összes dunai hajók közlekedhetnek majd rajta. Ez a keres-

kedelem szempontjából bir nagy jelentőséggel. Az árukat hajókon szállítják egyenesen Bucurestig, úgy, hogy a szállítási költségek jelentősen csökkennek. A csatorna mentén hatalmas vízműveket fognak építeni, amelyek százezres löerőt nyújthatnak. Ezek a vízmű-

Scotus Viator Kolozsváron megoperálták

Az angol publicista állapota ma súlyosabbra fordult és műtéli beavatkozás vált szükségessé. — Az operáció sikerült.

Kolozsvárról jelentik: Beszámolt már az Aradi Közlöny arról, hogy Scotus Viator, az ismert angol publicista, aki Erdélyben a kisebbségek helyzetét tanulmányozta, Kolozsváron váratlanul torokgyulladásban megbetegedett. Az első napokban azt gondolták kezelőorvosai, hogy a betegség csak könnyebb

erők nemcsak a fővárost fogják ellátni villamos árammal, de elegendő áramot szolgáltatnak a bucuresti-i—brassói vasutvonal villamosításához is. A villamárám olcsóbbodása természetesen maga után vonja az ipar fellendülését is, amely ezideig a hatalmas rezszi miatt nem tudta felvenni a versenyt a külföldi iparral. A csatorna, valamint vízművek kiépítésével egyidejűleg a kormány szabad zónákat létesít a csatorna mentén és a főváros közelében szabad raktárakat épített és mindezekkel lehetőséget nyújt a nagy külföldi üzemeknek és gyáraknak, hogy Románia területén vállalatokat létesítsenek.

lefolyasu lesz és nem lesz szükség operatív beavatkozásra. Ma este érkezett jelentések szerint az ismert publicista állapota súlyosabbra fordult, aminek következtében ma megoperálták. Az operáció jól sikerült és a beteg állapota a javulás után van,

Románia újabb jegyzéke az optánsperben

Gafencu külügyi államtitkár sikert vár a koncilíáns hangú válaszig jegyzékre. — Románia újabb közvetlen tárgyalást akar.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) Gafencu külügyi államtitkár tegnap magához kérte a bucuresti-i lapok külpolitikai rovatainak vezetőit és közölte velük hogy a kormány rövidesen válaszolni fog Magyarországnak az optánskérdésben legutóbb küldött jegyzékére.

A magyar jegyzék — mondotta Gafencu — az optáns-ügynek a Népszövetség elé való utalását kéri, mert Magyarország az eddigi keretek között nem tartja célravezetőnek a közvetlen tárgyalások folytatását. A közvet-

len tárgyalások csak akkor lehetnek eredményesek, ha Románia újabb javaslattal áll elő.

Gafencu kijelentette, hogy Románia fenntartja eredeti álláspontját, amely szerint az optánskérdés elintézésére a közvetlen tárgyalások utja a legalkalmasabb. A jegyzékben, amelyet a kormány Magyarországhoz intéz, kifejezést ad annak a véleményének, hogy a bécsi tárgyalások nem merítették ki a kérdés egész komplexumát. Gafencunak az a véleménye, hogy a jegyzék, amely koncilíáns hangú lehetővé fogja tenni az újabb közvetlen tárgyalások megindítását.

TARCA.

Két tudósítás.

írta: Henry Barbusse.

Barbusse szenzációs új könyvéből, „A tények”-ből közöljük az alábbi fejezetet.

Mint önkéntes utazott a hajóval Marokkóba. 1925 október havában volt ez, amikor többekkel együtt a francia kikötőt elhagyta. Azóta sokan követték — a hivatalos verbuválók kecségető szavaitól elkábítva, akik a haditudósítókkal egyetemben a marokkói francia civilizációról csak dicshimnuszokat tudnak zengeri.

Bonnoron Olivér, a kis katona nem érdekesebb alak, mint a többi kis katona, akik az ut forgatagában és zür-zavarában egymás hegyén-hátán tolakodtak. Mivel azonban most róia van szó, és figyelő tekintetünket csak rá szegezünk, jobban értjük és szeretjük őt mint a többieket. Mivel fiatal, becsületes, csinos és ártatlan volt, igazibb megtestesítője is volt a kis katonának, aki önként megy a háboruba, mert még nincs ideje, hogy az életről és halálról gondolkozzék és hogy a nagy hazugságot megismerje.

A „Haiti” szállítóközös friss emberszállítmányával elhagyta a francia kikötőt. A sok fiatalember között azonban volt néhány öreg, nyers katona is, akik közül különösen a gyarmati hadsereg egyik őrmestere volt a legmarkánsabb. Az őrmester azokhoz az ember-állatokhoz tartozott, akiket „energikus altiszt”-nek szoktak nevezni. Sötétlelkű ember, iszákos, aki mindig és minden körülmények között részeg volt. Ismeretes, hogy a gyarmati csapatok sokszor ki vannak szolgáltatva ilyen deliriumos lázbetegnek kényekedvének.

Az őrmester a hajó fedélzetén sürgölődött. A francia part eltűnt az alkony ködében. Este fél kilencre járt az idő.

A katonák a fedélzetén sétáltak, magukba szívták a friss tengeri levegőt és még egy utolsó tekintetet vetettek a francia part felé, mely

tovatúnt a távol szürkességében. Bonnonon, a kis katona szintén a fedélzetre sietett. Szívta a friss levegőt és gondolkodott. A múlt már nem érdekeltte, inkább a jövőn elmélkedett.

Az őrmester is a fedélzeten bukdácsolt. Teljesen be volt rugva, gyűrött sapkája félrebillent a fején és szemei vadul forogtak. Egymásután megragadta a katonákat karjaiknál és mindegyiket sorra kéredezte: „Te vagy az?” Keresett valakit. Reggel összeveszett egy Martinqueből származó őrmesterrel s egy pár kupica pálinka elkorhadt egyének azt az ideát adta, hogy a martiniqueit meg kell ölnie. Egy ilyen véleményeltérés után más megoldás nem is lehetséges. A homályban tapogatózva kereste a fekete őrmestert és revolverrel a kezében, dühösen fenyegetőzött és káromkodott. Zavaros képek fogtak össze a szemei előtt és egyszerre csak úgy érezte, hogy az ellenfele áll előtte. Felemelte a kezét és megnyomta a revolver ravaszát. Bonnonon Olivér feljajdult és összerogyott.

„Megkaptam a magamét. Szegény anyám!” Ezek voltak a kis katona utolsó szavai, aztán eszméletlenül terült el a földön. Csak a szenvedés élt még benne. Ő már halott volt, bár a szíve még egy napig tovább dobogott. A „Haiti” megállt és a Royan kis kikötőjében horgonyt vetett és a kikötőorség elcipelte a fiatal katona hideg tetemét.

A kis Bonnonon, ha még képes lett volna reá, ordított volna a fájdalomtól. De már halott volt.

A tanúk sorra megerősítették a kis katona pusztulásának tragikus történetét. Bourdeau, Rolland és Rochetau a három tanu neve.

„A szegény mama”, aki Angoulemeben lakott, összetört fia halálhírére és izgatott hangú levelet írt a hadügyminiszternek. Felvilágosítást kért. Mit tett a miniszter, hogy egy elállatiasodott katona büntetését jóvátegye? Kifejezte — részvétét, sajnálatát e különös eset megtörténte miatt?

A válasz, amelyet Bonnononé a hadügyminisztériumtól levélre kapott, a következőképpen hangzott:

„Asszonyom, levele kézhezvételét igazolva, tisztelettel közlöm önnek a vizsgálat eredményét, amelyet annak megállapítása érdekében rendeltem el, hogy a „Haiti” szállítóközösön október elsején elhunyt Bonnonon katona halálának oka kellő megvilágításba kerüljön.

Elhunyt fia a kórházban a következő válfomást tette: — A hajó fedélzetén voltam, amikor az őrmester és egy néger között viszály támadt. A néger megverte az őrmestert és ez erre szolgálati fegyveréért szaladt. Mikor az a fegyverrel előjött, rávettem magam a négerre, de abban a pillanatban az őrmester fegyvere elsült és a pilvó altestembe furódott.

A leggondosabb ápolás dacára Bonnonon katona a royani kórházban hajnali 2 órakor ki-szenvedett.

Dacára annak, hogy a szomorú esetét a véletlen produkálta, a tettest Cassablancába való érkezéskor elfogták és a katonai rendőrségnek adták át. Hadbíróság előtt felel tettéért. A halotti bizonyítványt Royan polgármestere, Burger, október 2-án állította ki. Fogadjon legkiválóbb tiszteletem kifejezését...”

Beszélgünk a hadügyminiszteri válasz elköpött, indifferens s mondhatni durva hangjáról?

A szomorú drámáról kétféleképpen nyilatkoznak. Az egyik tényeket ad elő, a másik a katonai forma.

A hadügyminiszter kijelentése üres hazugság, mert sem vizsgálatot nem rendeltek el, sem tanúkihallgatás nem történt.

Bonnonon kórházba való szállítása alatt azóta nem beszélhetett, mert önkivületi állapotban volt. A három tanu, akire hivatkoztam jelen volt az esetről és ezt igazolják.

Az iszákos őrmestert 1926 január 13-án valóban a cassablancai hadbíróság elé állították. A bíróság két hónapi fogházra és 200 frank pénzbüntetésre ítélte, vagyis felmentette. Az ilyen csalárd ítélet rosszabb mint a felmentés.

Ilyenformán nem csoda, ha a gyarmati csapatok altisztjei a legbrutálisabban bánnak a katonákkal. Hisz' legfeljebb csak egy „felmentést” kockáztatnak meg.

Érdekes fordulat a milliós vasuti sikkasztás ügyében

A vizsgálóbizottság ma kihallgatta Müller Ede nyug. számosztályi főnököt, aki meglepő vallomást tett. — Müller tudott a sikkasztásról és annakidején jelentette is felettesének. — Temesváron fedezték fel a milliós hiányt. Fofiu állapota javult és ma kihallgatták a kórházban. A sebesült tisztviselő ártatlanságát hangsúlyozza.

Mit állapított meg a vizsgálat?

(Arad, augusztus 9.) Az Aradi Közlöny legutóbbi lapszámában a legnagyobb részletességgel beszámolt Fofiu Coriolan helyettes csálai államfőnök, volt vasuti kifizetési pénztáros öngyilkosságáról, aki ellen, mint megirtuk, sikkasztás gyanúja merült fel és tegnap reggel rovincsolási vizsgálatot vezettek ellene. A vizsgálat befejezése után Fofiu, amint a kíséretében levő rendőrtisztviselővel elhagyta a pénztárhelyiséget, hirtelen revolvért rántott elő, állta alá tartotta és meghuzta a ravaszt. A golyó a szápadlásom keresztül hatolt fel a koponyacsonthoz és annak dacára, hogy a seb igen komolyan látszott, Fofiu állapota nem volt súlyos és eszméletét sem veszítette el mindjárt. A kórházban dr. Moldovan főorvos operálta meg s állapotában nyomban javulás állott be.

Fofiu rendőr őrizi a kórházban.

Egyelőre csak a vizsgálatot végző Velichiu sikertelenül beszélnie vele, azonban Fofiu nem tudott vallomást tenni és mindössze annyit mondott, hogy az ügyben teljesen ártatlan, nem tudott semmit az egész dologról, nincsenek büntérsai, de nem is lehetnek, mert egyáltalában nem sikkasztott. Ágya mellett rendőr ül, úgy, hogy formális őrizet alatt áll.

A ma folytatott vizsgálat egyébként új fejleményeket hozott az ügyben és valószínűleg a közeli napok még egészen szenzációs részleteit pattantják majd ki a leleplezett sikkasztásnak. Velichiu bucaresti-i számvitelosz-

Müller Ede szenzációs vallomása.

Végül Müller Ede nyugalmazott helyettes számosztályi főnököt kihallgatták ki, aki rendkívül érdekes vallomást tett az ügyre vonatkozólag.

Elmondotta, hogy ő felfedezte a manipulációt, jelentést is tett arról Temesváron, Copaceanu Márton, az ottani könyvelési osztály főnökénél, a szóbeli jelentést azonban Copaceanu nem vette különösebben figyelembe és nem is indította meg ennek alapján a vizsgálatot. A rendőrség az érdekes kihallgatás nyomán elhatározta, hogy megidézi Copaceanút is, akit szintén kihallgatnak és egyben szembesítik Müllerrel. Ettől a kihallgatástól és szembesítéstől igen sokat vár a rendőrség.

Most, hogy már a sikkasztás egy része a nyilvánosság elé került, nem érdektelen megjegyezni, hogy azt tulajdonképpen Temesváron fedezték fel és előbb Velichiu inspektor ott végzett vizsgálatot.

Hogyan derült ki a csalás?

Mintegy három hónappal ezelőtt ugyanis a temesvári vasutigazgatóság könyvelési osztályának főnöke, Copaceanu Márton a könyvek átvizsgálásánál nagy hiányokat fedezett fel.

amelynek az eredetére semmiképpen sem tudott rájönni. Sőt azt sem lehetett az első pillanatban biztosan megállapítani, hogy milyen nagysága a hiányzó összeg. Természetesen a könyvelési osztályfőnök végére akart járni a dolognak, ki akarta kutatni, honnan ered a hiány és Mitariu Pál főosztályfőnökkel együtt a legteljesebb mértékben kutatásba kezdett. Évekre visszamenően átvizsgálták az értékpapírként kezelt fizetési listákat és az átvizsgálás során sikerült megtalálni a könyvekben felfedezett hiány okát: 1927. év márciusában.

két fizetési lista hamisítva volt.

és kitünt, hogy kétszer fizették ki az azokon feltüntetett összeget. Összehasonlították a fizetési listákat a könyvekkel, azután pedig nagy körültekintéssel vizsgálták meg ezeket a gyanus

tályi főnök a rendőrséggel karöltve további kihallgatásokat eszközölt és a rendőrség közönséges büntügyként kezelve a dolgot, ma több vasuti tisztviselőt idézett fel a rendőrségre, ahol részint Iancu Traian a büntügyi osztály főnöke, részint pedig Adamovici Péter komiszár vezették a kihallgatásokat. A kihallgatások nyomán máris új eseménye támadt az ügynek, amennyiben még egy őrizetbevétel történt s így eddig Aradon két és Temesváron is két letartóztatottja van az esetnek.

Kihallgatások.

A rendőrségen elsőnek Hrabál Gusztáv al főnököt hallgatták ki, de mivel bebizonyosodott, hogy ő teljesen szabályszerűen járt el, mindjárt el is engedték a rendőrségről. Ellenben az utána kihallgatásra kerülő Bánffy Ákos ellenőrt már őrizetbe helyezték. Kiderült ugyanis, hogy első kézből ő vette át a listákat, amelyeknek hamis voltát az ellenőrzés alkalmával nyomban meg kellett volna, hogy állapítsa. Nem lehetetlen, hogy Bánffy nem játszott össze a hamisítás dolgában Fofiuval,

de hanyag kezelés miatt mindenesetre felelősségre vonható, úgy, hogy a rendőrségen szükségesnek tartották őrizetbevételét.

Ezután Gaál József tisztviselő kihallgatása következett, lényegesebbet azonban nem tudott mondani, úgy, hogy nyomban eltávozhatott a rendőrségről.

listákat. Csakhamar felfedezték, hogy az egyik listán egy tuspecséttel, amelyről azt hitték volna, hogy véletlenül került oda, eltakarták a pecsétjelzést, amelyen fel volt tüntetve, hogy már kifizették egy ízben. A másik listán ugyanez a pecsétjelzés egy kis papírdarabkával volt leragasztva. A felfedezésről Copaceanu Márton azonnal jelentést tett felettesének és nyomban értesítette a bucaresti-i központi igazgatóságot is. Bucarestből azután Temesvárra érkezett a vizsgálat levezetésére Velichiu vasuti inspektor.

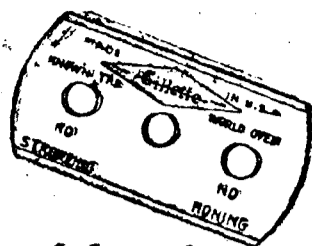
Megállapították, hogy a hamisítás, illetve az egyik listára ráceppentett tuspecsét és a másik listára ráragasztott papírdarabka nemcsak észrevehető, hanem feltűnő volt és az is bizonyosnak tűnt, hogy a hamisítást csakis tisztviselők követhették el, mert hiszen a fizetési listák más kézen meg sem fordulhattak, a tisztviselői karon kívül álló egyén nem is szerezhetett információt azoknak kezelési, vagy rendeltetési módjáról.

Megállapították továbbá a hiányzó összeget, amely teljes egészében 1.127.535 lej és 35 banit tesz ki. Ezt az összeget a két preparált fizetési lista segítségével két részletben sikkasztották el.

Mindezeknek az adatoknak és tényeknek a birtokában Velichiu inspektor szükségesnek tartotta, hogy a sikkasztási esetet a hatóságokkal közölje és ennek kapcsán arra a megállapodásra jutott, hogy a timisoarai gyűjtőpénztárnál dolgozó két tisztviselőt, Vlasik Józsefet és Pancov Viktort mindaddig, amíg a sikkasztási ügy tisztázást nem nyer, hatósági őrizet alatt kell tartani. Velichiu inspektor kihallgatta a két tisztviselőt, akik ki-

Gyomorrontás, gyomorégés, fejfájás,

rendetlen székelés esetén ne használjunk mást mint: dr. FÖLDES-téle SOLVO hashajtó pirulát. A legjobb vértisztító és epehajtó szer. — Kapható dr. Földes gyógyszeráránban.

Egyedül az éles penge nyújt kifogástalan borotválkozást.

A Gillette-pengék hajszál-élesség, megbízhatóság és tartósság. Szerezze be hájkorán, Gillette-penge szükségletét!

Gillette

jelentették, hogy a preparált akták bizonyára keresztülmentek a kezükön akkor is, amikor még nem voltak preparálva, az is megtörténhetett, hogy valamelyik hivatalnoktársuk esetleg hozzájuthatott ezekhez az aktákhoz, de ő nekik nincs és nem is volt tudomásuk ilyesmiről.

Aradra terelődik a nyomozás.

Miután a timisoarai Kontrollnál egyelőre nem tartották szükségesnek az erélyesebb intézkedést, Velichiu vasuti főfelügyelő folytatta tovább a vizsgálatot és a hatóságok képviselőivel együtt az aradi vasuti fizetési pénztári hivatalban kezdte meg a vizsgálatot, ahol tudvalevőleg a két hamisított fizetési bárcát élszámolták. Itt, mint ismeretes, Fofiuval szemben folyt a vizsgálat, amelynek befejezése után megtörtént a már ismert tragédiája, a fiatalember öngyilkossága.

Illetékes helyen érdeklődtünk a vizsgálat jelenlegi stádiumára vonatkozólag s informátorunk, aki a helyzetet és az eddigi adatokat részletesen ismeri, a következőket mondotta:

— En leginkább Kercsó Jánosra gyanakszom annál is inkább, mert tudomásom van arról, hogy amikor 1927-ben a centralizálási rendelet jött, illetve a fizetési listákat Bucarestben a központnál számozták el és nem a temesvári gyűjtőpénztárnál, Kercsó Aradról próbálta megkönyörözni a bucaresti-i hivatalnokokat, hogy ott is hasonló trükkkel eszközölhesse a sikkasztást. A dolog azonban ki pattant és Kercsó ellen vizsgálatot vezettek be. A felmerült gyanút azonban nem tudták igazolni vele szemben. Hogy a vizsgálat nem sok jót állapíthatott meg róla, bizonyítja az, hogy elbocsátották a C. F. R. szolgálatából. Kercsó a sikkasztás idején, 1927. márciusában Temesvárott tartózkodott. Tudomásom van arról is, hogy

összeköttetésben volt az öngyilkossá lett aradi pénztári főnökkel.

Ezért gyanakszom határozottan rá. Mindenesetre a pusztá gyanú nem elégséges, ezért a vizsgálat van hivatva megállapítani, kik azok, akiket ebből az ügyből kifolyólag felelősségre kell vonni.

A napokban a vizsgálat már minden valószínűség szerint befejeződik és megállapítás nyer a tényállás teljes összefüggésében.

A Zeppelin potyautasát hazaküldik.

Newyorkból jelentik: A Graf Zeppelinről ma délelőtt 11 órakor érkezett jelentés szerint a léghajó 3600 kilométernyire van az amerikai partoktól.

Boscke Albert péklegényt, a Graf Zeppelin potyautasát ma a Thüringia hajón hazaküldték Németországba. A péklegényt egy fülkébe zárták és Hamburgban átadják a német hatóságoknak. Utközben sem újságíró, sem fotográfus nem engednek közelébe, mert nem akarják, hogy hírnévre tegyen szert. Így akarják elvinni a potyautasok vállalkozás kedvét.

A lupényi bányászok megkezdték a munkát

A sebesültek nagyrésze menekülés közben kapta a sebet. — Rozvan prefektus maga vezényelt tüzet. — A szociáldemokrata párt kiáltványa. — A villamosművek vezetője belehalt sérüléseibe.

(Lupenből jelenti az Aradi Közlöny tudósítója.) A véres kedd eseményei még ma is lázas izgalomban tartják az egész Zsilvölgye közönségét. Lupeniban a hatóságok megszigorított intézkedéseket foganatosítottak és este nyolc óra után senkinek sem szabad az uccákon járni és nappal is tilos mindennemű csoportosulás. A vizsgálat a legaprólékosabb részleteit is igyekszik felderíteni a keddi eseményeknek, amelyeknek párja évek óta nem fordult elő Romániában.

A kórházban fekvő sebesültek csaknem mindegyike hátulról, tehát menekülés közben sebesült meg.

Amikor golyótól találva elterültek a földön, akkor jött a puskatus és a bajonett,

a sebesült embereket össze-vissza verték. Catanase Augustin bányász is akkor kapta a halálos ütést, amikor átlőtt lábbal vértócsában fetrengett a földön.

A csatornák mélyén meghuzódó sebesülteket is leszúrták a katonák. Amikor a munkásság a grancsárokkal szembenállott,

a prefektus tüzelésre adott utasítást a grancsárok parancsnokának. A kapitány a feléhez kapta a kezét és védekezett az utasítás végrehajtása ellen, de a prefektus hajthatatlan maradt és maga is tüzet kiáltott, mire eldőrdültek a halálhozó lövések.

Államosítják a bányákat.

(Bucurestiből jelenti az Aradi Közlöny tudósítója.) A belügyminisztériumhoz érkezett távirati jelentések szerint: Lupényban megindult a munka és a bányászok ismét leszálltak a tárnák mélyére. Az izgalom eltűnt és a vizsgálóbizottság folytatja a kiállgatásokat.

A Currentul legújabb értesülése szerint a kormány elhatározta, hogy rögtön a parlament őszi ülészakájának megnyitása után törvényjavaslatot készít a bányászati államosításáról.

A szociáldemokrata párt és a lupényi vérengzések.

A szociáldemokrata munkásszövetség országos tanácsa a lupényi esettel kapcsolatban Bucurestiben rendkívül ülést tartott, amelyről kiadott kommuniké többek között a következőket mondja:

— Amikor a nemzeti-parasztpárt került uralomra, ez a párt Rozvan prefektus után megalakította a független néven szereplő zsilvölgyi nemzeti-parasztpárti munkásszervezetet, kimondottan azzal a céllal, hogy az ottani szociáldemokrata szakszervezeteket tönkretegye. Ennek az alakulatnak az élén Munteanu és Buciuman állottak. Munteanu, Rozvan és Buciuman káros működése azonban csak Lupényban talált talajra, a Zsilvölgy egyéb helyein nem tudott gyökeret verni, bár plakátjait és nyomtatványait a dévai megyei prefektúra nyomdájában készíthették.

— Az augusztus hatodik szörnyű konfliktus után a kormánynak kötelessége, hogy a legszigorubb megtorló rendszabályokat alkalmazza ezekkel az agentprovokátorokkal és rendbontókkal szemben. Kötelessége a kormánynak, hogy a bányászok nagy nyomorán a legsürgősebben segítsen és elvárjuk azt is, hogy gondoskodni fog az áldozatok hátramaradtairól.

Az értekezlet után megjelentek Joanitescu belügyi államtitkárnál Fiuera és Gherman szociáldemokrata képviselők, akik a maga teljes valóságában és megdöbbentő méreteiben vázolták az alminiszter előtt a lupényi eseményeket és annak a véleményüknek adtak kifejezést, hogy Rozvan prefektus volt a véres eseményeknek értelmi szerzője s épen ezért a kormánytól a legszigorubb megtorlást követelik.

Felhívták Joanitescu alminiszter figyelmét arra, hogy a kormány gyors intézkedéssel vessen véget a Zsilvölgyében uralkodó jelenlegi

állapotoknak, mielőtt az még szélesebb arányokat ölthetne.

Kevés az orvos.

Lupenből érkezett újabb jelentések szerint a kórházban megfeszített munkával dolgoztak az orvosok, hogy legalább azokat, akiknek életbenmaradásához némi remény még van, megmenthessék. Az életmentő

Tiltakozó sztrájk Bucurestiben.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-tudósítójának telefonjelentése.) A Le Maitre gépgyár munkásai tegnap délután tiltakozó gyűlést tartottak a lupényi események miatt és Chaja Lipsitz amnesztália érdekében. Pauker Marcell munkásvezér tartott beszédet, amit a jelenlevő rendőrtiszt félbeszakított és Paukert letartóztatta. A gépgyár

munkálatokra a vidékről is számos orvos érkezett Lupényba. A mentési munkálatok során többeket azonnal amputálni kellett.

A halottak száma egyébként eggyel újra megsaporodott, amennyiben Ra du Joan, a villamosüzem művezetője is belehalt sérüléseibe.

Nem halasztják el a hunyadmegyei választást.

Bucurestiből jelenti: Kormánykörökből származó értesüléseink szerint a hunyadmegyei választást nem halasztják el a lupényi események miatt. A választást augusztus 19-én tartják meg és a kormány jelöltje, Moldovanu Gyula államtitkár már el is utazott a megyébe.

A magyar iparosok bojkottálják a cseh árukat

A békésabai ipartestület feltűnést keltő akciója a hidasnémeti-i incidens miatt.

Békésabáról jelenti: A békésabai ipartestület mai gyűlésén a hidasnémeti-i incidens következtében elhatározta, hogy a csehországi árukat bojkottálni fogják és a határozatot megküldik az összes magyar-

országi ipartestületekhez, kérve, hogy valamilyen csatlakozzanak a bojkotthoz. A békésabai iparosok határozata nagy feltűnést keltett.

Mi történik az idegen állampolgárok ellenőrzése után?

A sziguranca vezérigazgatóságának érdekes rendelete.

(Arad, augusztus 9.) Az idegen állampolgárok most folyó ellenőrzésével kapcsolatosan a belügyminisztérium rendőri és közbiztonsági osztályának vezérigazgatója: Stan Emanuil a következő rendeletet küldte az aradi illetékes hatóságnak:

1. Az ellenőrzés végeztével az illetékes hatóságok, amikor megkapták a munkaügyi felügyelőségnek arra vonatkozó értesítését, hogy már átvehetik az idegen állampolgárok okmányait, azonnal küldjenek egy külön futárt az ellenőrzött okmányok átvétele végett, amelyeket aztán el fognak küldeni kézbesítés céljából a sziguranca-, rendőri és közigazgatási szerveknek, amelyeknek körletében a tartózkodási engedélyek tulajdonosai laknak.

2. Az ellenőrző bizottság által felülvizsgált tartózkodási engedélyek átvételekor a sziguranca-, rendőri- és közigazgatási szervek feljegyzik maguknak az engedélyezett határidőket, kirójják a bélyegilletéket, aztán átadják a tulajdonosoknak és ugyanakkor visszavonják az elismervényt (adeverinta), amelyet az okmányok benyújtásakor adtak ki. Úgy kell arra, hogy az idegen állampolgár utlevele rendszerben legyen, nehogy olyan tartózkodási engedélyt adjanak ki, amelynek határideje tulmegy az utlevél érvényességén. **Ha valamely idegen állampolgárnak nincs érvényes utlevele, arról haldéktalanul értesíteni kell a vezérigazgatót.**

3. Olyan tartózkodási engedélyeket kell kiadni, amelyekben ráta van az el-

lenőrző bizottság láttamozása. Vigyázni kell, hogy ezeket az engedélyeket a kézbesítésnél vagy az év folyamán ki ne cserélik ujakkal úgy, amint a múltban tették és amivel nehézségeket okoztak az évi ellenőrzésnél. **4. Intézkedni kell, hogy eltávozzanak az országból azok az idegenek, akik nem jelentkeztek ellenőrzésre, mint olyanok, akik vonakodtak alkalmazkodni az ország törvényeihez és akiknek az országban való tartózkodásra kiadott engedélyük lejárt.** **5. Intézkedni kell, hogy azok az idegen állampolgárok, akiknek kérvényét az ellenőrző bizottság elutasította, a határon túlra kerüljenek abban az időpontban, amelyet a tartózkodási engedélyükön levő láttamozáson az ország elhagyására nézve feltüntettek.** Ezen a határidőn túl ezek semmiesetre sem maradhatnak.

6. Az elutasított idegen állampolgárok felebbezését a sziguranca-, rendőri- és közigazgatási szervek veszik át ott, ahol munkaügyi felügyelőségek nincsenek. Felebbezéseket csakis az eltávozásra adott határidőn belül lehet elfogadni és csakis akkor, ha az illető idegen állampolgár bizonyítja, hogy megtelepedett és itt lakik Romániában már 1925. szeptember hó 1 előtti időpont óta. A felebbezéseket aztán rögtön felterjesztik a munkaügyi minisztériumhoz, mindenkor a tartózkodási engedély és a bizonyító okmányok kíséretében. Az olyan felebbezéseket, amelyek kellőleg indokolva, vagy megfelelő bizonyító okmányokkal felszerelve nincsenek, el kell utasítani.

Irodalom és művészet

L. Kiss Mariska és Győző Alfréd ma esti bucsuja iránt óriási az érdeklődés. Aradváros közönségének minden rétege sietett helyet biztosítani két kedvencének előadására, bucsuestjére, úgy, hogy ma délelőtt már csak korlátozott számú jegyek kaphatók. Meg is érdemli ez a két pompás művész ezt a frappáns érdeklődést, hisz eltekintve attól, hogy a közönség hálával tartozik azokért a nagyszerű alakításokért, amelyeket a szezon alatt kapott a két művésztől, ma este kitünő műsort kap. Természetesen kacagni rogyásig lehet. Őt remek egyfelvonásost, a Forog vagy nem forog, a Sakk-mait, a Krakéler, a Bockóné leánynezőben, a Katicabogár című bohózatokat választották bucsuestiük programjaul, amelyen kétségtelen a százszázalékos kacagás és amely minden bizonynyal szintén meleg színházi estje lesz Aradnak, mint az előző bucsuk.

Beregí Oszkár és társulatának vendégszínháza Aradon. Csütörtöktől kezdődőleg kimagasló mű-

vészi szenzációja lesz Arad színházi életének. A magyar szó legragyogóbb színpadi tolmácsolója: Beregi Oszkár keresi fel társulatával Aradot és néhány napon át nagyszerűen összeállított műsorral sokáig emlékeztetessé maradó művészi élvezetet fog nyújtani Arad közönségének. Amikor legutóbbára itt járt Beregi Oszkár, a közönség páratlan szeretettel vette körül, a közönség akkor egy magát Beregit ünnepelte, most pedig feltétlenül érdekesíti a vendégszínház az, hogy összetanult külön együttest szervezett turnéjára, amelyben ilyen nevek szerepelnek, mint Táray, Kaszab Anna és Juci, Kerékgyártó Olga, Darvas, Berengh, Szabadkay, Dálnoky, Földes. Műsoruk szenzációs. Csütörtökön Biró Lajos Hotel Imperialja, pénteken Fazekas Imre Trojkája, szombaton Biró Lajos Sár-ga lilioma, vasárnap Wheatley Utolsó fátyla, hétfőn Herczeg Ferenc Bizánca szerepel műsoron. A színház igazgatósága alkalmat akar nyújtani a közönség minden rétegének arra, hogy a nagyszerű esték élvezésében részes legyen és így az előadás helyére rendez téli színházbeliek.

Földbevált oduban lakik sok aradmegyei rokkant.

Borzalmas nyomoruságba kerültek az erdélyi invalidusok. — Gyilkosságok, öngyilkosságok szegélyezik az erdélyi rokkantak kálváriás útját. — Már koldulni sem tudnak a háboru szerencsétlen „hősök”.

Szeptember közepén országos rokkantkongresszus lesz Aradon.

(Arad, augusztus 9.) Azokról szól ez a riport, akik a világháboru, a nagy bűn örök bűnhődését viselik egész életükön át, akik nem bűnösök, mégis nyomoruságra ítéltettek. Azok a megtört emberek, akik vakon, sántán, bénán, roncsolt testtel és roncsolt idegzettel tértek vissza a világégből, mostohái lettek a román államnak, esztendő óta hiába jajdulnak fel egy-egy falat kenyérért, nem hallatják el hangjukat azokhoz, akik tehetnének értük valamit.

Különösen Erdély és Románia csatolt területeinek rokkantjai lettek a társadalom számkivetettjei.

mert elkövették azt a jövátéhetetlen hibát, hogy nem az okiráltságban születtek és ezért kell nekik éhen pusztulniok családjukkal együtt.

A rokkantak érdekének megvédésére három egyesület alakult Romániában. Ezek közül kettő szubvencionált szervezet, amely évente milliókat kap az államtól. De hová lettek ezek a milliók? A csatolt területek rokkantjai rájöttek arra, hogy a két egyesület szubvencióiból egyetlen banit sem látnak.

A hatalmas összegeket felemészti az adminisztráció, az egyesületek számos, nem rokkant tisztviselőinek fizetése és a bűnös könnyelműséggel vezetett bürokratikai rendszer.

Ez az igazságtalanság kényszerítette őket arra, hogy megalakítsák a harmadik rokkant szervezetet, abban a reményben, hogy sikerülni fog arra kényszeríteni a kormányokat, hogy egyöntetűen és törvényes alapokon járjanak el az erdélyi és a többi csatolt területek rokkantjaival szemben. De minden küzdelem, memorandum, küldöttség hiábavaló erőfeszítés volt. Továbbra is mostohái maradtak az államnak és ha a hatóságoknak felmutatták a rokkant-törvényben lefektetett paragrafusokat, követelték jogaikat, azt a felvilágosítást kapták, hogy

a rokkant-törvény megvan, de nincsen végrehajtási utasítás, tehát nincsen módjukban alkalmazni a paragrafusokat.

Valóban az a helyzet, hogy a romániai rokkant-törvénynek nincsen végrehajtási utasítása, de azért a regátban utasítás nélkül is végrehajthatják.

A csatolt területek rokkantjai most komoly és döntő lépésre szánták el magukat.

Elhatározták, hogy Aradon szeptember 14. és 15-én nagyszabású kongresszust tartanak,

amelyen előreláthatólag több ezer rokkant kiküldött vesz részt. Ezen a kongresszuson megteszik az utolsó erőfeszítést jogaiknak megvédésére és tiszta képet nyújtanak az államnak arról a megrendítő nyomorról, amiben az erdélyi, besszarábiai, bukovinai rokkantak élnek. Jellemző a nyugdíjtörvényre, amelyet 1925-ben a következő ponttal egészítettek ki: „Csak azok részesülhetnek nyugdíjban, akik a román hadseregben lettek rokkantakká.” Ezzel szemben az alkotmánytörvény világosan kimondja, hogy minden Romániában lakó állampolgár egyenlő jogokban és kötelezettségekben részesül. A nemzetközi egyezmény sem türi meg az ilyen meghatározást, mert minden állam köteles átvenni a nyugdíjasokat és rokkantakat. Eltekintve attól, hogy a csatolt területeken is rengeteg olyan rokkant él, aki a román hadseregben szolgált, mégis egy regáti rokkant főhadnagy havonta 7500 lej, nyugdíjat kap, az erdélyi, a legjobb esetben 2200 lej. Regátban a rokkant közlegény havonta 1200 lej nyugdíjba részesül, itt 87 lej kap havonta, de ennek az összegnek is levonják egy részét adó fejében.

Talán a legnagyobb a rokkantnyomor Aradon és Aradmegyében. Alkalmunk volt betekinteni az aradi rokkantszervezet irásos

adataiba és megtudtuk, hogy a megyében számos helyen földbevált odukban laknak a rokkantak és nem is kerül nyilvánosságra, ha egy-egy rokkantot éhenhalva találnak meg odukban.

A halmágyi és világosi járásban egyszerűen megvonták a rokkantaktól az utazási igazolványokat, így a koldulásra kényszerültek sem hagyhatják el falujukat; pénzüik nincsen, utazni nem tudnak. Egy halmágyi idősebb népfőkelő, aki mindkét szemére megvakult a háboru alatt, eddig abból élt nyolc tagu családjával, hogy egyik kis lányának kíséretében bejött a városba koldulni. Ezt most nem teheti, mert megszűnt a szabad utazás.

Öngyilkosságok, gyilkosságok és egyéb bűnök kísérik a nyomorba jutott erdélyi

Fekete Mihály jégbehűtött ingyen dinnyével csalogatja színházába a közönséget.

A szatmári színház slágere: Müller Pepi cukrászdája, revü, ingyen fagyalattal, ingyen krémessel egybekötve. „A II. felvonásban krémesbélesverseny.” Színészvilág Erdélyben 1929-ben.

(Szatmár, augusztus 9.) Néhány nappal ezelőtt Szatmár hirdetőoszlopjain a következő nem mindennapi plakát jelent meg:

Szatmári színház

Fekete Mihály társulata

szinre hozza a szezon legmulatságosabb revüoperettjét. A címe az új darabnak:

Müller Pepi cukrászdája

amelyen a közönség ingyen fagyalattal, ingyen cukrot, ingyen süteményt, ingyen krémesbélest, ingyen jégbehűtött dinnyét, ingyen málnaszörpöt kap. Krémesbéles-verseny a II. felvonásban.

Kulturfokmérést jelent egy reinhardti színházi újítás, amelyet a szatmári szingagzató feje szült, aki a közönség becsodítására ingyencukrászdát rendezett be a nézőtéren. Aki Fekete Mihályt ismeri, nem lepődik meg a bombaszerű ötleten. Fekete Mihály szomoruvégü direktorkodáson, börtöncellákon, vasrácsokon keresztül jutott Szatmárra, a söröshordókra tákolt falusi színpadok után s véresre mart hite ma már mindenhez nyulhat, ha a közönség nem pártolja, nem szabad tehát csodálkozni e feketemihályi ötleten, Müller Pepi cukrászdáján.

Ötlet ma minden üzlet alapja. A színház hovatovább egészen közönséges üzleti vállalkozás s ép ezért vajjon hibás-e Fekete Mihály, hogy Müller Pepi főzőkanalával, krémesbélesversennyel, ingyenfagyalattal csalogatja be a közönséget, hogy az isteni nép tenyere tapsra harsogjon? Lehet gunyolódni fölötte, fővárosi monoklit használni a színpadi élelmiszerraktárért, de épenugy összeszorult szívvel kell tudomásul venni a feketemihályi ötlet indítókat, amelyet úgy hívnak: közönség-

rokkantaknak útját és eddig nem volt senki, aki erre felfigyeljen.

Nem volt senki, aki megóvja az erdélyi rokkantakat az agrárreform által engedélyezett földosztás végrehajtásának igazságtalanságaitól és visszaéléseitől. A földosztás alkalmával azok kaphattak földet, akik jóba voltak az agrononnal, akiknek pénzüik volt, hogy baksist adhattak át neki. De a rokkantak nagy részét nemcsak a bénaságuk, hanem a nyomoruk is tehetetlenné tette. Nem is kerüthettek az agronom elé és kimaradtak az igényjogsultak listájából. Minden aradmegyei rokkantnak zsebében van az igazolvány, amelyik bizonyítja, hogy száz, hetvenöt, vagy ötven százalékos rokkant, de ezek a számok ma már csak a nyomor fokozatát jelentik. A százszázalékosok hamarabb pusztulnak éhen, mint az ötvenszázalékosok. A százszázalékosoknak a koldulásra sincs erejük, az ötven százalékosoknak csak koldulásra van. Ezek az emberek harcoltak a háboruban, elvesztették a legdrágább kincsüket, az egészséget, nyomorba jutottak, szenvednek, éheznek, éhenhalnak, vagy öngyilkosok lesznek. Ezek az emberek „hősök” voltak. Hát érdemes volt?!

(p. g.)

közönség, amelyet már olcsó eszközökkel is megpróbálnak megtörni — a nivó rövására természetesen.

Müller Pepi főzőkanala csak látszólag ártatlan konyhafelszerelési alkatrész, valójában szüny, amely láthatatlanul is a szívnek szegződök, hogy felnyissa az érzéketlen burkolatot, a közönséget. A fősvény „velencei kalmár” átalakul békézi bankvezérigazgatóvá és ingyenuzsonnára invitálja meg a színházi plakátokon Proccné öngyagságát, vagy Éhes urat. Esetleg többféle fagyalattal is készítenek, mert hátha történetesen csak kávéfagyalatt készül. Éhes ur nem szereti és még viszszakéri a jegy árát, onnan a X. sor 6-ról...

Ez a magyar színészet ivhajlása: az ekhós székértől — Müller Pepi cukrászdájáig.

Nyolc letartóztatás a belgrádi bélyeghamisítás ügyében.

Nagyszerűen sikerültek a hamisítványok. — Ilyen nagyarányú pénzhamisításra régóta nem volt példa.

Belgrádból jelentik: Nagy apparátussal folyik a nyomozás a bankjegy- és bélyeghamisítás ügyében. Mint az Aradi Közlöny megírta, a belgrádi rendőrség több budapesti egyént tartóztatott le, akik hamis ezerdináros bankjegyeket hoztak forgalomba. Mára megállapítást nyert, hogy a bankjegyhamisítás csak mellékága volt az üzletnek, a társaság tagjai főként ezerdináros okmánybélyegeket adtak el. Emellett megelégedtek kisebb címletű bélyegekkel is.

A szakértők szerint a hamisítványok nagyszerűen sikerültek és alig lehet őket megkülönböztetni a valódi bélyegektől. A rendőrség eddig nyolc egyént tartóztatott le az ügyben, amelyben a nyomozás lázasan folyik tovább. Hivatalos nyilatkozatok szerint ilyen nagyarányú hamisításra évek óta nem volt példa.

APOLLO

Olcso 10, 15, 20, 25 leles helyárákkal

URANIA

PREMIER!

PREMIER!

ORKÁN

A szezon legszebb és legizgalmasabb orosz tárgyú filmje eredeti oroszországi felvételekkel és orosz szereplőkkel.

NAGY KETTÓS MŰSOR.

1. MARY, AZ EZRED LEANYA

Főszerepben: Betty Balfour.

2. EMDEN

A világhírű német ssatahajó története.

Főszerepben: A hajó tisztikara és legénysége.

H I R E K.

Kinevezik Arad megye törvényvégrehajtó bizottságát.

Három nap múlva kell történni a kinevezésnek. Még nem döntöttek a bizottság tagjait illetőleg.

(Arad, augusztus 9.) Ma megbeszélések folytak az aradi prefekturán az új közigazgatási törvény végrehajtására vonatkozólag. Mint az Aradi Közlöny megírta, Lázár Ágoston dr. alispán néhány nappal ezelőtt Boksánbányára utazott, ahol beható tárgyalásokat folytatott az ott nyaraló Marsieu Justin dr. prefektussal. A megbeszélés tárgya a megyei prefektúra és az egyes járási főszolgabírók mellett kinevezendő végrehajtó bizottságok ügye volt. Mint ismeretes, az új közigazgatási törvényt ugynevezett végrehajtó bizottságok viszik keresztül. A napokban rendelet érkezett a belügyminiszteriumból az aradi prefekturára, amelyet felszólítottak, terjessze be a kinevezendő végrehajtó bizottságok névsorát.

Marsieu dr. prefektussal folytatott megbeszélése nyomán az alispán ma délelőtt megkezdte tárgyalásait az Aradon levő parlamenti tagokkal. A megbeszéléseket hétfőn fejezik be és akkor állapodnak meg véglegesen a végrehajtó bizottságok tagjainak személyében. Annyi már bizonyos, hogy az aradi megyei prefektúra mellé négytagú, míg a járáshoz kétféle bizottságot neveznek ki. A névsort három napon belül fel kell terjeszteni, mert három nap múlva már meg kell történni a kinevezéseknek.

— **Egyhétetiek a bebörtönzött „lázadók” helyzetét.** Bucurestiből jelentik: Az államcsíny kísérletével vádolt összeesküvőknek, akik eddig a vizsgálat érdekében szigorú fogságban voltak, megenyhíték a külvilággal való érintkezést. A 42 vádlott ügyében szeptember 2-án tartják meg a főtárgyalást.

A nemzetközi repülőversenyzők megérkeztek Bucurestibe.

Ma délelőtt indultak el Belgrádból és az első repülőgép délután 5 órakor szállt le a bucuresti-i repülőtéren.

Belgrádból jelentik: A nemzetközi repülőverseny résztvevői ma reggel továbbindultak Bucuresti felé.

Bucurestiből jelentik az Aradi Közlöny tudósítója: Nagy érdeklődés előzte meg a fővárosban az európai körrepülés résztvevőinek érkezését. Ma délelőtt már az érdeklődők ezrei vándoroltak a repülőter felé, hogy szemtanúi legyenek a repülőgépek leszállásának. Az autók és kocsik hosszú sora igyekezett a repülőter felé, de igen sokan gyalogosan is nekivágtak az utnak.

Megkezdődik a leépítés a CFR.-nél

Nagyon sok felesleges napidíjat és tisztviselőt bocsátanak el. — A megmaradt tisztviselőket lelkülmerevesebb munkára szorítják.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítója jelenté telefonon.) A CFR. vezérigazgatósága elhatározta, hogy a takarékosági elv alapján a személyzetet redukálni fogja. Stan Vidrighin vezérigazgató már hetek óta foglalkozik ezzel a kérdéssel, mert a kiadások redukációjával szándékozik az államvasutakat reorganizálni. Már régebben elhatározták, hogy

az összes napidíjasokat és a nélkülözhető kinevezett tisztviselőket el fogják bocsátani.

A leépítés a közeljövőben kezdődik meg. A vezérigazgatóság most körlevelet intézett az ország összes állomásfőnökeihez, akiktől bekéri az alkalmazottak névsorát. Az így felterjesztett névsorokat azután át fogják a központban tanulmányozni és ezeknek alapján fogják az elbocsájtásra ítéltet kiválasztani. Bucuresti munkatársunk ma érdeklődött a CFR. vezérigazgatóság illetékes ügyosztályán, ahol a nagyobbáranu elbocsájtásokról elterjedt híreket mindenben megerősítették és kijelentették, hogy

Aradra jön egy fascista lap szerkesztője.

Maoran olasz újságíró Romániába érkezett, hogy a kisebbségi kérdést tanulmányozza. (Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) A Romániában megjelenő Impere nevű fascista lap szerkesztője, Maoran, tegnap Bucurestibe érkezett. Tegnap teán volt Gafencu külügyi államtitkár

nál, aki előtt kijelentette, hogy szeretné behatóan tanulmányozni az erdélyi kisebbségek helyzetét. Maoran néhány nap múlva Clujra és Aradra utazik, hol érintkezést fog keresni a kisebbségek vezetőivel.

Rovottmultu és megbizhatatlan tanuk vallottak ma a Tuka-perben.

Hlinka szerint a cseh távirati iroda hamis híreket továbbította a szlovák néppárttól és a Tuka perről. — A szlovák néppárt elnöke figyelmeztette a bécsi sajtót.

Pozsonyból jelentik: A Tuka-per mai tárgyalásán a bíróság először Klepetár János vallomását olvasta fel, majd kihallgatta Pavlik tanut, aki a Rodobrana szervezetről beszélt. A vallomás után a védő kérésére a bíróság megállapította, hogy a tanu rovottmultu egyén. Igaz-Biskupický József az autonom-mozgalomról beszélt. A bíróság őt sem esketi meg, éppen úgy, mint ahogyan a következő, jelentéktelen vallomást tevő tanu, Parizik Vladimir esketésétől is eltekint.

Murgas Károly kommunista lapszerkesztő beszámol arról, miképpen akarták az Autonómia című lapot kiadni. Az ügyész Murgas vallomása során megállapította, hogy a tanu mostani és korábbi vallomása között lényeges eltérés mutatkozik. Egyébként is megbizhatatlan Murgas, aki régebben sikkasztás miatt le volt tartóztatva.

Kleho Dezső dr. képviselő kijelenti, hogy úgy hallotta, hogy a vád egyik tanuja, Hamzalik nagy ellensége Tukának. Hamzalik különben ro-

vottmultu ember, aki őt is hatezer dollárral károsította meg. A bíróság ezután Hamzalikot hallgatja ki, aki elmondja, hogy 1921-ben ismerkedett meg Tukával, aki gyanus volt neki. Nyomozni kezdett ügyei után, sőt felment a bécsi magyar konzulátushoz is, hogy ott információkat szerezzen be Tukára vonatkozólag, ott azonban semmit sem mondtak neki. A tárgyalást holnap folytatják.

Bécsből jelentik: Hlinka András, a szlovák néppárt elnöke, ma átiratot intézett a bécsi lapok szerkesztősejéhez, amelyben felkéri a lapokat, hogy a hivatalos cseh távirati iroda közleményeit, amelyekben a szlovák néppárttal kapcsolatos, valamint a párt belső életét érintő közleményeket és a Tuka-perről küldött híreket fentartással fogadják, mert azok mind tendenciózus beállításban tüntetik fel az eseményeket és hamis adatok alapján készült információkat tartalmaznak. A szlovák néppárt elnökének átirata érthető feltűnést keltett a bécsi sajtóban.

— **Áthelyezések a városházán.** Az aradi városházán ma a szolgálat érdekében három áthelyezést eszközöltek. Comsa Aurél közigazgatási osztályon működő tisztviselő a gazdasági osztályra került, helyére az eddigi a mérnöki szolgálatban doigozó Buneiu Lázár került, míg a mérnöki hivatalba Marcu Vasile, a gazdasági hivatal tisztviselőjét nevezték ki.

— **Magyar munkások tömeges kivándorlása Olaszországba.** A Magyarország és Olaszország közötti vízumkényszer megszüntetésével a magyar munkások tömegesen utaznak Olaszországba annak a reményében, hogy ott munkát kapnak. A magyar belügyminiszterium rendeletet adott ki, hogy a munkátkeresők csak akkor kapnak Olaszországba szóló utlevelet, ha igazolni tudják, hogy ott már állásuk van.

— **A nagy ünnepeken a CFR hivatalában is munkaszünet lesz.** Bucurestiből jelentik: A CFR. vezérigazgatóság körlevél formájában közölte az összes állomásfőnökökkel, hogy a vasuti hivatalokban is teljes munkaszüneteket fognak tartani: Január 1-én, 6-án és 24-én. Husvét első és második napján, Április 23-án. Május 1-én és 10-én. Aldozócsütörtökön. Karácsony első és másodnapján, valamint az összes vasárnapokon.

— **Bélyeges kérvény nélkül nem adnak ki bizonyítványokat.** Ma rendelet érkezett az aradi városházára a kiadott városi bizonyítványok ügyében. A belügyminiszterium közli, hogy értesülése szerint egyes városok szóbeli kérés alapján is kiadnak bizonyítványokat. Figyelmezteti a városokat az új bélyegtörvény rendelkezéseire, amelyek szerint csak tisztejes okmánybélyeggel ellátott kérvényre szabad bármilyen bizonyítványt kiadni. Ha a bizonyítvány adókivetéshez, vagy adótelebhez kell, a kérvényt 12 lejes bélyeggel kell ellátni.

— **Öngyilkos lett egy sikkasztó budapesti cégvezető.** Budapestről jelentik: A Rákóczi-ut egyik szállodájában az elmúlt éjszaka Krammer Lajos, a Pátria bor- és sörkereskedelmi vállalat cégvezetője, megmérgezte, majd felakasztotta magát. Mire reggel rátaláltak, halott volt. Az esetet jelentették a rendőrségnek, ahol ekkor már ott feküdt a cég feljelentése, amely szerint a cégvezető hamisított csekkel 7000 pengőt sikkasztott.

Telefon 70.	ERZSEBET SLAGERMOZGO	Telefon 70.
Premier!	Ma d. u. 5, 7 és 10-kor Premier!	Vasárnap d. u. 12 és d. u. 3 órák
Harry Liedtke		
Legnagyobb alágere		
„A női szívek fényképésze”.		
10, 15, 20 és 25 lejes helyárrakkal.		
MATINÉ		
Dollárhercegnő		
Liane Haid és Bob Dody-val		
10, 15 lejes helyárrak.		

LEGUJABB.

Ma éjjel letartóztatta a rendőrség Müller Edét

Betegágyából vitték fel a rendőrségre a nyugalmazott számosztályi főnököt. — Szenzációs fordulatot nyert a milliós vasuti sikkasztás ügyében megindult vizsgálat. — A letartóztatott Müllert a rendőri fogdában helyezték el.

Lapzártakor jelenti az Aradi Közlöny munkatársa, hogy a milliós vasuti sikkasztás ügyében, amelyről lapunk más helyén részletesen beszámolunk, az éjjeli órákban szenzációs fordulat állott be. Tizenegy órakor ismét kihallgatták Müller Ede nyugalmazott számosztályi főnököt, akinek kihallgatása több mint egy óra hosszat tartott. Kihallgatása után a vizsgálóbizottság szükségesnek látta Müller Ede letartóztatását, amit a rendőrség a késő éjjeli órákban foganatosított. Müllert betegágyából vitték fel a rendőrségre, ahol letartóztatták és a rendőrségi fogdában helyezték el. A vasuti sikkasztás ügyében folyó vizsgálatnak ez az újabb szenzációs fordulata városzerte óriási feltűnést keltett.

— A karisbadi sakkverseny. Karlsbadból jelentik: A nemzetközi sakkturna mai fordulóján Capablanca 18 lépésben verte dr. Beckert. Ma egyébként csak nagyon kevés játékot tudtak befejezni, míg a legtöbbet holnap folytatják.

— A Marosba fulladt egy aradi fiatalember. Ma este 7 óra tájban a szabadfürdésnek újabb áldozata akadt. Az ugynevezett lóstrandnál túrdótt Benes Ferenc 18 esztendőes Pfoma-késgyári napszamosfiú, amidőn egyszerre hirtelen örvénybe került. A fiú nem tudott jól uszni és messzelevő barátai hasztalan siettek segítségére, már késő volt, a fiatalembert elnyelték a hullámok. A tragikus esetről értesítették anyját, aki a Városi-kórház konyhájában van alkalmazásban. A szerencsétlen anya három gyermeke közül egyetlen fiát veszítette el.

— Az aradi nyomdászok vasárnapi kertünnepélyét befejező estli, hangversennyel egybekötött táncestélye az előjelekből ítélve, várakozáson felül fog sikerülni. A rendezőség felkéri mindazokat, akik a táncestélyen résztvenni óhajtanak, de meghívót nem kaptak, tekintsek magukat ezután is meghívottaknak. Az esti táncot megelőző hangversenyen a Gutenberg Dalkör válogatott ének-számokkal, a Gutenberg Műkedvelő Társaság egy remek egyfelvonásos vígjátékkal szerepel. Az új aradi Kornett-vendéglőben tartandó mulatságon a zenét az Astragyár jazz-bandje szolgáltatja.

— Világhírű cirkusz Aradon. A külföldön legjobb hírnévnek örvendő Konrado cirkusz, mely meghívásra Olaszországba megy, s télen Rómában és Nápolyban játszik, átutazóban Aradon a volt Béla-téren folyó hó 14-én, szerda estétől kezdve rövid ideig vendégszerepel. A cirkusz nem tévesztendő össze vidéki kisebb vállalkozásokkal, mert valóban egy nagyszabású, világvárosi cirkuszról van szó, mely eddig csak nagyobb városokban: Bécs, Prága és Zürichben működött. Műsora csupa elsőrendű attrakciókból áll. Artista-hírnevesek. Pompás, szép telivér lovak és különféle idomított állatok. A cirkuszkedvelő közönség olyan látványosságban részesül, amilyen Aradon még nem volt.

— Az új közigazgatási törvény szak szerű magyar fordítása (11 ives könyvalakban) megjelent és megrendelhető a „Minerva“ könyvnyomdánál. Odorheiu. — Egyes példány ára 100 lej.

— A kaportalai maharadza estélyt adott egy magyar leány tiszteletére. Miss Amerika és Miss Európa deauvillei „mérkőzése“ után a kaportalai maharadza estélyt adott Simon Böske tiszteletére. A deauvillei világszépségverseny szenzációsan érdekes képeit a Színházi Élet új száma közli. Ennek a számnak a tartalmából kiemeljük a következőket: Huszár Puffy nyilatkozik a Meztelen Hollywood című kiméltetlenül őszinte regényéről, amelyet a Színházi Élet fog közölni. Elkészült Molnár Ferenc Olympiájának filmváltozata. Hogyan készül a beszélőfilm Hollywoodban. Zilahy Irén meghívott közönség előtt megmászta a Gellért hegyet, stb. Darabmelléklet a „Straudszereltem“, ezenkívül szenzációs Divat-, Autó-, Rádió- és Rejtvényrovatokat közöl a Színházi Élet új száma, amelynek ára 40 lej, negyedévi előfizetési díj 450 lej. Kiadóhivatal: Budapest, VI., Aradi-ucca 10. sz.

— Mafolatokra papír. tiszta újságpéldányok, csomagolási célra, 5 kilogrammos kötegekben olcsón kaphatók az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

— Áramszünetelés. A villanytelep közli, hogy vasárnap, folyó hó 11-én az áramszolgáltatás vezetékjavítás miatt szünetelni fog reggel 6 órától délután 2 óráig a Str. Eminescu (Deák Ferenc), Str. Seminarului (Sina), Str. M., Cogalniceanu (Mikes Kelemen) és Str. Cantacuzino (Határ) uccák által határolt területeken.

Paximade oradeai bankigazgató lesz a Szana-koncern igazgatója

Szana Zsigmond vezérigazgatói székét nem töltik be. — Beszélgetés Paximade igazgatóval. — Blank Arisztid ma Temesvárra érkezett és megejtik a végleges kinevezést.

Temesvárról jelentik: Szana Zsigmond temesvári bankvezér megüresedett helyét, mint ismeretes, még nem töltötték be. A Szana-koncern vezetése Erdély és Bánság legnagyobb és legfelelősségteljesebb pénzügyi állását jelenti és éppen ezért nagy gondot okozott a minden tekintetben megfelelő ember kiválasztása. A kiszivárgott hírek szerint Paximade Alexandrut, a Marmorosch Blank nagyváradi fiókjának igazgatóját és a nagyváradi Kereskedelmi és Iparkamara elnökét nevezik ki Szana Zsigmond örökébe.

A Szana-koncern többsége ugyanis a Marmorosch Blank kezében van és a bank központja a többi érdekeltségekkel együtt jelöli ki a Szana-koncern igazgatójának személyét. Paximade igazgató ma Temesvárra érkezett, ahol az Aradi Közlöny tudósítója felkereste és kérdést intézett hozzá, hogy a kinevezés hite

Fegyveres rablók megtámadtak egy falut

(Az Aradi Közlöny cluji tudósítójának távirata.) A közeli Kajántó községet vakmerő rablótámadás tartja izgalomban. Bányai Elemér korcsmáros, akinek a falu közepén van korcsmája, tegnap üzletzárás után nyugalomra tért. Éjféli után gyanús neszt hallott a korcsmából, ezért benyitott az ivóba, ahol az asztal mellett meghúzódva egy hatalmas termetű katonaruhás, fellegyverzett fértit pillantott meg. Még idejekorán a betörőre vetette magát és mindkét kezét lefogta, majd segítségért kiáltott.

A zajra elősietett a korcsmáros fivére, de amikor a fegyveres katonát meglátta, segítségnyújtás helyett elmenekült. Bányai és a titokzatos betörő között elkeseredett küzdelem indult meg. Egymást átfogva hemperegtek a korcsma padozatán és eközben az ajtóhoz jutottak. Ekkor a betörő egy hirtelen mozdulattal kitepte magát és az ajtón keresztül az udvarra rohant, ahonnan több lövést adott le Bányaira. A lövések azonban szerencsére célt tévesztettek.

A betörő ezután futva elmenekült és néhány házzal odább még három katonaruhás ember csatlakozott hozzá.

megfelel-e a valóságnak? Paximade igazgató kijelentette tudósítóknak, hogy hivatali titoktartása hallgatásra kötelezi és a hirt nem erősítheti, de nem is cáfolja meg.

Azt azonban hangsúlyozta előttünk Paximade igazgató, hogy a Szana-koncern vezérigazgatói székét nem töltik be, Szana Zsigmond emlékének megőrzése végett, hanem csak igazgatói kinevezésről lehet szó. Megbízható helyről nyert értesülésünk szerint Paximade igazgató áthelyezése a temesvári bank élére, már befejezett tény.

Temesvárra érkezett Blank Arisztid is, aki részt vesz azon az értekezleten, amelyen véglegesen megejtik a kinevezést, illetve a delegálást. Az értekezlet döntése iránt érthető érdeklődéssel tekintenek közgazdasági körökben.

Amnesztiát kaptak az éhségstrájkoló cluji kommunisták

A Legfelsőbb Semmitőszék ma délután döntött és valamennyi elítéltet amnesztiában részesítette. — Chaja Lipsitz tanárnő és Neuman-Máthé Jenő újságíró haldoklik a kórházban. A többi elítéltek nyomban megszüntették az éhségstrájkot.

Kahána Mózes ügyét szeptember 20-án tárgyalják.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A Semmitőszék ma tárgyalta a negyven napja éhségstrájkoló kolozsvári kommunista elítéltek amnesztia ügyét. Mint ismeretes, a hadbírósg Neumann-Máté Ernő hírlapíró 9 évi, Chaja Lipsitz tanárnőt 8 évi, Szukovics, Lénárt, Imbri vádlottakat 6 évi, Rosenfeld vádlottat 5 évi, továbbá Lázár és Avramescu vádlottakat 3 évi fegyházra ítélte. Az alsófoku bíróság ítéletét a legfelsőbb katonai bíróság is megerősítette. Az ítélet ellen a vádlottak a Semmitőszékhez fellebbeztek azaz az indokolással, hogy ügyükben a katonai bíróság nem volt illetékes dönteni.

A tárgyaláson Vicol és Patrascanu védők hangsúlyozták, hogy a vádlottaknak, folyamatban levő ügyről lévén szó, joguk van az amnesztiára, már csak azért is, mert ügyük nem nyert jogerősen befejezést.

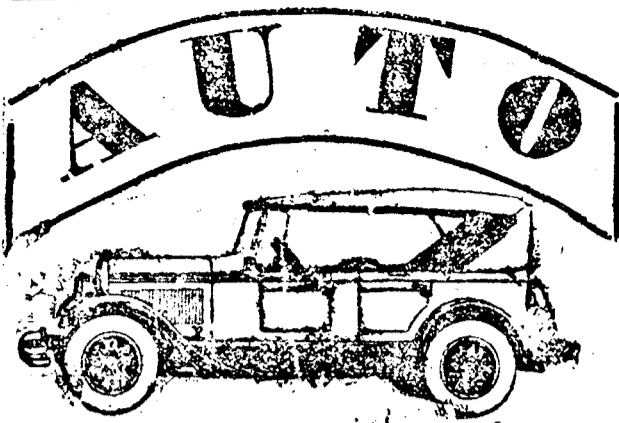
miután illetékességi kifogást nyújtottak be, amit még nem tárgyalta le a Semmitőszék. A főügyész ezzel szemben azt az álláspontot képviselte, hogy a katonai bíróság az utolsó fórum és a Semmitőszék nem avatkozhatik be a perbe, mert az ostromzónában elkövetett

bűncselekményről van szó, amelynek elbírálására a katonai bíróság illetékes.

Vicol védő ismételtelen rámutatott arra, hogy az elítéltek polgári egyének és miután az illetékesség kérdésében benyújtott kifogás nem nyert elintézt, a Semmitőszék jogosult dönteni arra nézve, hogy az elítéltek amnesztiában részesülnek-e vagy sem.

A Semmitőszék ezután másfél óras tanácskozással vonult vissza, majd Ratescu elnök kihirdette a döntést, amely szerint a legfelsőbb bíróság a védelem érvelését fogadta el és ennek értelmében a kommunistákat amnesztiában részesíti. Kahána Mózes és társai ügyében a Semmitőszék szeptember 20-ra halasztotta el a tárgyalást.

Kolozsvárra a késő estli órákban érkezett meg a Semmitőszék döntésének a híre, amelyet nyomban közöltek az éhségstrájkoló kommunistákkal. A kommunista foglyok azonnal abbahagyták az éhségstrájkot és orvosi felügyelet alatt táplálékot vettek magukhoz. Neumann-Máté Ernő és Chaja Lipsitz állapota renákvül súlyos, ezért kétséges, hogy az amnesztia segít-e rajtuk.

Szélhámosság autóbalesetekkel Amerikában.

A biztosító társaságokat 15 millió dollárral károsították meg.

Amerika egyik nagy városában, az előkelő negyed egyik uccáján az egyik esős estén nagy csoportosulás támadt. A csoport központja egy luxusautó volt, előtte jólöltözött, fiatal hölgy fekszik az ucca sarában, eltört esernyővel. Szemmeláthatóan autóbaleset történt. A tömegből dühös kifakadások a soffőr ellen. — Végre megjelenik egy rendőr, aki tisztázza a bűnyállást. Mindjárt akad két férfi, aki mindent tud és készséggel tanuskodik. Az autó tulajdonosa előkező külsejű, idősebb ur, szemmeláthatóan kényelmetlenül érzi magát a kínos helyzetben. Ő csak annyit tud, hogy mikor az autó a sarkonbefordult, farcsegést hallott. Az áldozat „fájdalmakat érez, különösen a hátában”, de nem kívánja, hogy kórházba vigyék, lakására óhajt menni s kéri, hogy orvost értesítsék, hogy látogassa meg. Az autótulajdonos felajánlja, hogy hazaviszi, készséges kezek beemelik az autóból s elrobognak. Egy órával később nagy tanácskozás folyik az „áldozat” elegánsan berendezett hálószobájában. Ott van egy orvos, egy ügyvéd és természetesen a két tanu. Együtt beszélnek meg a teendő lépéseket, amelyeknek passzív hőse az autótulajdonos. Megjegyzendő, hogy az „áldozat” egyáltalában nem került érintkezésbe az autó kerekeivel, a tanuk büntársai voltak, orvost pedig könnyű találni Amerikában, aki pénzért mindenhez segédkezet nyújt. Az orvos látelést vesz fel a kívánt sérülésről, a két tanu pedig megesküszik, hogy a soffőr a hibás.

Ezek az esetek Amerikában az utóbbi időben nagyon elszaporodtak. Az esetek többségében az autótulajdonost sikerül valami egyezségre rábírní. Amely esetekben pedig nem sikerül az egyezés, nyugodtan a bíróság elé viszik a dolgot. Amerikában az ilyen esetek felett esküdtbírók dönten és az esküdtek határozzák meg a kártérítés összegét is. Az amerikai nőuralom mellett igen ritkán fordul elő, hogy egy csinos hölgy üres kézzel menjen el a bíróságtól. Az utóbbi időben már 50.000 dolláros kártérítést is állapítottak meg.

Nemrégiben Csikágóban leplezték le szélhámosságát, amely kilenc amerikai nagyvárosban folytatta üzemeit. Két év alatt 225.000 dollárt zsákmányoltak össze, részben egyezségek, részben bírósági ítéletek után. Csak amikor már 22-edszer ismételték meg kisdud játékaikat, érte utól őket a törvény keze. Az utóbbi években ezek az üzelmek roppant nagy arányokat öltöttek és szakértők szerint a biztosító társaságokat 15 millió dollárral károsították meg. Csak aránylag ritkán sikerül az ilyen bandákat leleplezni és ártalmatlanná tenni.

+ Megjavították az eddigi huszonnégy órás világrekordot. A francia Boillot által felállított 24 órás világrekord teljesítményét, amely 2614 kilométer volt, az angol versenyző, Eldrige, Kay Don és Eyston segítségével a világrekordot 2725 kilométerre javította meg.

+ Segrave őrnagy rekordja. Segrave nemrégiben újból alapos parforce-turát abszolvált. Egy Hispano-Suiza-kocsin a Barcelona-Páris közötti 750 angol mérföldet 16 óra alatt futotta be. Ebben az időben foglaltatik a ványkezelés ideje és a déli szünet is. Figyelembe kell azt is venni, hogy a Pirreusok keskeny hegyi utait csak 35 mérföldes sebességgel lehetett járni. A legnagyobb sebességet (80—85 mérföld) Limoges és Páris között futotta.

Segrave legközelebb újabb parforce-turát akar végezni Renault-kocsin. E turán a Boulogne s./M.—Mestre (Vence) közötti utat egy nap alatt akarja befutni. Qui vivra venra!

+ Az autók és a gépjárművek. Az American Automobile Association megállapítja, hogy az egész világon minden mérföldnyi (1609 m.) automobiltra átlag 4.81 gépjármű esik. Az Egyesült-Államokban minden mérföldre 7, Franciaországban 2.5, Németországban 6.8, Angliában 10.4 gépjármű esik. Európa átlaga 20.97. Európa magas átlagszáma azonban nem azt jelenti, hogy ott sok gépjármű van forgalomban, hanem azt, hogy itt aránylag kevés autót van. Kiszámították, hogy a föld kerek-

ségén mintegy 6.582.000 mérföld automobilut van, de ezek fele részé az Egyesült-Államok területére esik.

+ Ezentul szigorubbán ellenőrzik a soffőrvizsgára jelentkezőket. Az aradi rendőrprefektúrához több panasz érkezett be, hogy a városban történő autószerencsétlenségeknek főleg az az oka, hogy részben jogosítatlan gépkocsivezetők ülnek a volánál, részben pedig olyanok is letették a vizsgát, akik nem feleltek meg az előfeltételeknek. A panaszokat a prefektúra a munkaügyi miniszterhez juttatta el, ahol intézkedés történt, hogy a soffőregyesületek megbízottai szigorú ellenőrzést gyakorolhassanak a gépkocsivezetőkkel szemben.

Az olasz nők csuhába öltözködnek.

A papság és az arisztokrácia erkölcsös női divatot kreálnak. — Modell a la Mussolini. — Az újdivatu olasz női ruhák.

Rómából jelentik: Olaszországban már hónapokkal ezelőtt nagyszabású társadalmi mozgalom indult meg a jelszóval, hogy a nőruha divatot meg kell reformálni. A reform tervét elsősorban az egyház támogatta. A különféle egyházi hatóságok: püspökök, érsekek több ízben pásztorlevélben szólították fel az egyházmegyékhöz tartozó híveket, elsősorban persze az asszonyokat, hogy a templomban mindig decens és a modern divat tulajdonságait kerülő ruhákban jelenjenek meg.

Az újszabású ruhák modellje már el is készült s a legtöbb lap fényképfelvételekben ismerteti a morális szabású öltözékeket, melyek talán az uccán is meg fognak előbb-utóbb jelenni, hogy milyen sikerrel, az más kérdés. — Annyi bizonyos, hogy a mozgalom mögött, amely Bolognából indult el,

nemcsak az egyház áll, hanem az arisztokrácia hölgyei is.

Rádióműsor.

— Romániai idő. —

SZOMBAT, augusztus 10.

Bucaresti: 18.19. Jazz. 21. Zongorahangverseny. 21.30. Felolvasás. 21.45. Katonazene. — Belgrád: 20.25. Zenekari hangverseny. 22. Kis szindarab. 22.20. Jazz. Berlin: 19. Orosz est. 20. Zenekari hangverseny. Utána: Hírek. 22.30. Táncczene. — Prága: 19.05. Fuvószene. 20. Operarészletek. 21. Zene. — Wien: 17.50. Énekhangverseny. 19. Mozart: Don Juan operájának közvetítése Salzburgból. Utána hangverseny. — Budapest: 10.15. Gramofonhangverseny. 10.30. Hírek. 10.45. A hangverseny folytatása. 13.05. Katonazenekari hangverseny. 1. Pápai Molnár Kálmán: Pannomell, induló, 2. Ahol a citromfa virágozik, keringő. 3. Gounod: Romeo és Julia, megnyitó. 4. Wagner Richard műveiből, ábránd. 13.25. Hírek. 13.35. A hangverseny folytatása. 14.30. Hírek. 16.45. Hírek. 17.50. Másfél óra könnyű zene. 20. A salzburgi ünnepi játékok keretében a bécsi állami Operaház együttesének előadása Salzburgból. Don Juan, opera két felvonásban. Irta: Mozart. 23. Hírek. Utána: Cigányzenekari hangverseny.

VASÁRNAP, augusztus 11.

Bucaresti: 18. Könnyű zene. 19.15. Hangverseny. 22. Hangverseny. 22.30. Hegedűhangverseny. 23.15. Énekes hangverseny. — Belgrád: 18.30. Népdalok. 21.30. Rádióhangverseny. 22.40. Dalest. 23.30. Fuvózenekari hangverseny. — Berlin: 21. Közvetítés az állami Operából: Az alkotmányünnep. Berliner Philharmonisches Orchester. Utána táncczene. — Genova: 22.08. Kálmán Imre: „Csárdáskirálynő” című operettjének előadása. — Milano: 21.30. Leoncavallo „Bajazzók” című operájának közvetítése. — Prága: 19.05. Német közvetítés. Vidám dalok. 20. Fuvózene. 21.40. Könnyű zene. Róma: 22. Részletek a „Faust” című operából. Wien: 19. Mendelssohn-dalok. 19.30. Rádió-trió. 21.30. Operarészletek. — Budapest: 11. Református istentisztelet. 12. A wieni Filharmóniai Társaság hangversenye Salzburgból. (Johann Strauss-hangverseny.) 17. Rádió Szabad Egyetem. 18.30. Zenekari hangverseny. 1. Fucik: Salve Imperator — induló. 2. Verdi: Nabukodonozor — megnyitó. 3. Wagner: Lohengrin — ábránd. 4. Sidney: Gésák — egyveleg. 5. Schubert: H-moll-szimfónia. 20. A Budapesti Színház idei Feld Mátyás operettjének „Nem tudok én zsidó nélkül élni” főbb énekszámait. Előadják: Mende Klári, Szomogyi Nusi, Lészay Kató, Gózon Gyula, Érczkövi László, Békássy István és a Budapesti Színház zenekara. Vezényel a darab aradi származású zeneszerzője, Szécsényi Mihály kara

akik bizonyára jó példával fogják előlárni az új divat meghonosításában.

A rövid szoknya, kivágott ujjak, pókhálószövésű harisnyák ellen indult hadjáratot a legutóbbi hónapok folyamán nagy odaadással és lelkesedéssel vívta meg több egyesület. Az új divatnak igen sok modellje van. Az első az ugynevezett „kiegyenlítő” ruha, amely gallérből, stólaszerű hosszú ruhából és uszályból áll. A ruha rendkívül egyszerű és komoly hatású. Van azután két „Mussolini-modell”. Az egyik uccai ruha, a másik alkalmi ruha, galérija magas, csuklás, úgy, hogy

valósággal hasonlít a Savonarola-féle csuhára.

Általában véve az új modellek elkészítésében igyekeztek szármot vetni az olasz motívumokkal, hogy a ruhák teljesen különbözzenek a párisi, londoni és newyorki divattól.

nagy. 21. Sporteredmények. 21.25. Színműelőadás a Stúdióból: „A Noszty-fiu esete Tóth Marival.” Utána kb. 23.50. Cigányzenekari hangverseny.

Egy cigánybanda fosztogatta Bél községet

A csendőrség elfogta a tolvaj cigányokat és beszállította az aradi ügyészségre.

(Arad, augusztus 9.) Az utóbbi időben egymást követték a betörések az aradmegyei Bél községben és egy tolvajbanda hetek óta izgalomban tartotta a község lakosságát. Egymás után érkeztek a feljelentések a csendőrséghez és többek között Popan Istif, Belean Vazul és Blán Salveta odaváló gazdálkodók tettek jelentést a betörőbanda garázdálkodásairól, kiktől szintén nagy értékű pénzt és egyéb értéktárgyakat loptak el.

Hetekig tartó nyomozás után végre tegnap sikerült ártalmatlanná tenni Bél község fosztogatóit Kis Piroška, Bocz András, Osvát Gusztáv és Kis Mihály béli cigányok személyében, kiknél rengeteg lopásból származó holmit találtak. A betörő cigányokat, kik a fél községet kibosztották, a csendőrök ma megválasalva kísérték be az aradi ügyészségre. Seracu vizsgálóbíró részletesen kihallgatta őket, de a rabló cigányok a terhelő bizonyítékok dacára is állhatatosan tagadnak. A vizsgálóbíró letartóztatta őket.

VARALÓ ÉS FÜRDŐZŐ

ELŐFIZETŐINKNEK,

valamint olvasóinknak lapunkat a postabélyegkülönbözet megtérítése ellenében bárhová utána küldjük. Kérjük ez ügyben a kiadóhivatalhoz fordulni, amely a megrendelt lapnak napenkénti pontos feladásáról gondoskodik

KÖZGAZDASÁG.

Két angol cég csődkérelme a Krausz-bankház ellen.

58.000 fontot és 300.000 pengőt követelnek a Krausz Simon cégtől. — A bíróság hamarosan dönt a csődkérelmés ügyében.

Budapestről jelentik: Krausz Simon ügye még mindig dolgot ad a bíróságoknak. A kisebb hitelezők kiegyenlítése után, a nagyobb hitelezők némelyike is követeli a differenciák rendezését. Krausz Simon utazása ezekben a tárgyalásokban nem jelentett szünetet, az ügyet korántsem lehet likvidálnak tekinteni. Csak a közeli napokban tartott a budapesti törvényszéken Szathmáry József törvényszéki bíró tárgyalást annak a csődkérelemnek az ügyében, amelyet az European Generale Finance Corp. Ltd. nyújtott be a Krausz Simon bankház ellen. A hitelező 58.000 font követelése erejéig érvényesít igényt a Krausz Simon R.-t. ellen, az iratok tanúsága szerint követelésének vagy biztosítását, vagy pedig a csőd megnyitását kéri. A legutóbbi tárgyaláson a felek bejelentették a bíróságnak, hogy

egyezségi megbeszélések vannak folyamatban köztük

és erre való tekintettel kérték a tárgyalás elhalasztását. A bíróság a kérelemnek eleget is tett, a csődnitás tárgyalására pedig újabb határnapot egyelőre nem tűzött ki.

Az egyességi tárgyalások azonban nemcsak ezzel a hitelezővel, hanem egy másik angol hitelezővel is serényen folynak tovább. Egy angol bankcég, amely 300.000 pengő követelést érvényesít Krausz Simon ellen, egyáltalán nem titkolja, hogy további várakozásra nem hajlandó. Ennek a hitelezőnek az ügyvédje, ügyfele utasítására, erélyesen lépett fel és mindjárt a megbeszélések elején bejelentette, hogy megbizója Krausz Simon jelenlegi vagyoni státusát egyáltalán nem találja kielégítő alapnak arra nézve, hogy annak segítségével pénzéhez hozzájusson.

= ZÜRICHBEN NYITÁSKOR ÉS ZÁRLATKOR IS, 3.08.50 A LEJ.

= **Bucuresti-i tőzsdezárlat.** Devizák: Páris 6.59.75, Berlin 40.50, London 816 és hétnyolcad, Newyork 168.05, Milánó 8.80.50, Zürich 32.40.70, Bécs 23.73.50, Prága 4.98.25, Budapest 29.38, Varsó 19. Valuták: Márka 40.10, sterling 815, francia frank 6.68, svájci frank 32.70, olasz lira 8.85, dollár 167, osztrák schilling 23.90, magyar pengő 29.40, csehszlovák korona 5.60.

= **AZ AMERIKAI JEGYBANK FELEMELTE A KAMATLÁBAT.** Newyorkból jelentik: Az amerikai jegybank hat százalékra emelte fel a visszleszámlolási kamatlábat. Ha az Angol Bank is követi az amerikai példát, úgy Európa többi országaiban is elkerülhetetlenül szükségessé válik a kamatláb felemelése.

= **Terménypiac.** Az aratási munkálatok befejeztével nagyobb mennyiségű gabona kerül a piacra, miáltal a megnövekedett kínálat következtében alacsonyabb árak alakultak ki. Buza 600—610, árpa 440—450, zab 430—440, tengeri 630—640. Irányzat: lanyha.

= **A szárazság csökkent a terméskilátásokat.** Bucurestiből jelentik: A földművelésügyi minisztérium jelentése szerint Bánát déli részén, Dobrudzsa és Muntenia középső részén, valamint a Mezőségen jelentős károkat okoz a szárazság. A moldvai szőlőtermés 30—80 százalékat a jégverés tönkretette. Ha a szárazság tovább tart, úgy a terméskilátások csökkennek, bár a tengeri továbbra is sokatigérő.

= **Piaci árak.** Burgonya 3—4 lej, vörshagyma 3—4 lej, fokhagyma 2—3 lej, paradicsom 2—2.50 lej, zöldbab 7—10 lej, alma 4—6 lej, körte 8—10 lej, szilva 3—4 lej, kajszin 35—38 lej, szőlő 35—40 lej kilogrammonként, tejfűl 35—40 lej, tej 7—8 lej literenként, tehénturó 14 lej, juhturó 48 lej, vaj 100—140 lej kilogrammonként, kelkáposzta 1—2 lej, karfiol 3—4 lej, káposzta 2—6 lej fejenként. Baromfiárak: tyúk 60—90 lej, csirke 70—100 lej páronként, tojás 2—2.50 lej, hizott liba 560—700 lej, sovány liba 110—130 lej, hizott kacska 220—260 lej, sovány kacska 60—80 lej darabonként. A gabonapiac árak: buza 630—640 lej, új buza 600—610 lej, rozs 460—490 lej, zab 460—480 lej, tengeri 650—660 lej métermázsánként.

— Szigorúan ellenőrzik a piaci elővásárlást. A város vezetősége a piaci elővásárlási tilalom betartása érdekében szigorított intézkedéseket léptet életbe. Holnaptól kezdve négy fertálmester gyakorol a piacon ellenőrzést és főként a pénteki hetipiac alkalmával ügyel arra, hogy a viszontelárusítók ne vásárolják össze az árakat.

SPORT.

O Házi teniszversenyt rendez az AKE. Az AKE augusztus hó 10-ikétől kezdődőleg d. u. 4 órakor háziversenyt rendez az alábbi versenyszámokkal: Férfi egyes I. oszt. Női egyes I. oszt. Férfipáros I. oszt. Vegvespáros I. oszt. Férfi egyes II. oszt. Női egyes II. oszt. Ifjúsági fiúk. Ifjúsági leányok. A versenyek első és második győztesei tiszteletdíjat, a harmadik helyezettek érmet kapnak. Beléptidij nincs.

A pápa nevében szélhámoskodott.

Végigzsarolta a beregi és ungi falvak jámbor hiteit egy szlovenszkói gyáros kitagadott fia.

Ungvárról jelentik: A ruszinszkói bűnügyi hatóságok már hetek óta lázas nyomozást folytattak egy egészen újfajta trükkkel operáló szélhámos kézrekerítése érdekében. Körülbelül két hónappal ezelőtt arról értesítették az ungvári csendőrséget, hogy a beregmegyei és Ungvárkörnyéki falvakban szélhámos garázdálkodik, aki:

a római pápa megbízottjának adja ki magát.

felkeresi a falusiakat, akikről megkérdezi, hogy milyen imakönyvet használnak, majd a rendszerint régi imakönyveket elkobozza és 50—100 cseh korona előleget vesz fel avval, hogy majd postán küldeti a pápa által hitelesített imakönyvet.

A megnyerő külsejű férfi a jámbor falusiaknak beszéli, hogy a pápa egyenesen megtiltotta a régi imakönyvek használatát s aki a tilalom ellenére használná, elkárhozik.

A gyehenna rémségeivel félemlítette meg a hívőket,

akik, csak hogy megmeneküljenek a tulságos gyötrelmekről, készségesen kifizették a kért 50—100 koronát.

Ungvár és Beregszász környékén több száz embert csapott be a minden hájjal megkent szélhámos, aki az „elkobzott” imakönyveket is eladta, természetesen a szomszédos falvakban.

A szélhámos kézrekerítése érdekében a csendőrség körözöveletet bocsátott ki, ennek köszönhető, hogy végre sikerült ártalmatlanná tenni.

Az ungvári országos csendőrség lefűlő a körözött szélhámost.

aki njabban Szobránc környékét választotta ki működése színhelyét, azonban szerencséje elhagyta és az igazságszolgáltatás kezébe került. Kihallgatása és bünlajstromának összeállítására folyamatban van.

A szélhámost Reznicek Ferencnek hívják, 34 éves szlovenszkói illetőségű magán-tisztviselő. Apja jómodu butorgyáros, azonban őt már évekkel ezelőtt kitagadta, mert egy nem hozzáillő leányt vett el feleségül. Felesége egy évvel ezelőtt egy harzongoristával megszökött és mert megtakarított pénzét is magával vitte, a nyomorba jutott férfi a bűn útjára tévedt s különböző csalásokat követett el.

Rezniceket kihallgatása után átadják az ügyészségnek.

Az ERDÉLYI ÉLET minden száma szenzációs tartalommal jelenik meg.

A szerkesztésért felelősen
SALGÓ HENRIK
felel.

NYILTTÉK.

E rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

A Piața Avram Iancu (Szabadság-ter) és Sír. Banatului (Asztalos Sándor-ucca) sarkánál, a hetipiac legélénkebb helyen

bolthelyiség,

azonnalra kiadó.

Cím az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában.

MEGNYILT

az

HARISNYAHÁZ

Bel- és külföldi
Harisnya és Kötöttáru gyárak

LERAKATA

Bul. Regina Maria 26. (Minorita-palota.)

Szent István napi díjmentes vizumok beszerzési helye: **KÜNSTLER** Vizumiroda
Bul. Reg. Maria 22. :: Dácia szállóval szemben.

A gyomor zavaroknak elejét veszi

kik étkezés után bevesznek egy kevés vízben feloldva egy fél tablettát MAGNESIE PERHYDROL-t. E készítmény neutralizálja a savakat, melyek a bántalmak okai és az emésztési zavarokat eltünteti. A MAGNESIE PERHYDROL azonnali megkönnyebbülést nyújt gyomorégésnél, hányásnál, emésztési bántalmaknál és zavaroknál. Minden gyógyszerárban és drogériában kapható. 4090

Cséplőgéphez

szalma, törekrázó tengelyek raktáron.

FOHLIK gépműhely Timisoara, 36. Eszérváros Gyűs-nova 15. szám. Telefon 7-24. 4208

Nyarálók, Pensiók, Diákotthonok.

Heti ellátási díj 45-60 Pengő.

Nagyországban: Budapest, Balatonszék, Balatonszécsény, Szigetmonostor, Cséplővár, Tátrotomale, Tátrotomale, Püstyén, Karlsbad.

Ausztriában: Semmering, Hallein, Gmunden, Pörschach, Vöslau, Zell am See, Kirchbühel, Miltadts, Yelden, Alterssee stb.

Svájcban: Montreux, Pontresina, St. Moritz, Gené, Lausanne, Bern, Basel, Interlaken, Luzern, Zürich stb.

Olaszországban: Abbazia, Lovrana, Velece-Lido, Rimini, Viareggio, Grado, Nervi, Bertiogera stb.

Franciaországban: Paris, Beauvais, Deauville, Trouville, Granville, Cherbourg, Menton, Cannes, Nizza, Juanes les Pins, St. Raphael, Aix les Bains, Biarritz stb.

Angolországban: London, Cambridge, Bradford, Brighton.

Jugoszlávia: Ragusa, Rohitich.

25 százalékos társasági adó kedvezmény. — Kérjen prospektust. Pensio-iroda Budapest, V. Alkotmány-uca 4. l.

Budapesti penzerek.

Uruló otthon havi ellátási díj 90 pengő. (Központ, futás, ill. meleg víz.) Leányotthon: fiatal urilányok részére, szigorú felügyelet havi ellátási díj 40 P. Fűszék: (diákok részére) szigorú felügyelet, havi ellátási díj 90 P. Gyermekotthon (8 éves alatti gyermekek részére, bennlakó orvosok, oki, gyermekorvosok) havi ellátási díj 75 P. Beiratás: Pensio-iroda Budapest, V. Alkotmány-u. 4. — Kérjen prospektust. 2074

Diana-fürdő

ujjonnan berendezve, egész nap nyitva. Leszállított fürdőáruk

Cséplőgép

1000 mm. dóbszélességű E. M. G. gőzcéplő garnitúra, esetleg cséplő egyedül is, gyárilag javítva

utányosan eladó.

FOHLIK gépműhely Timisoara, Telef. 7-24.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető megváltoztassa. Csak válaszbélyeggel ellátott kérdézősködékre válaszolunk. Ajánlatok keljes levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

▲ ▲ HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 5 ÓRÁIG VESZÜNK FEL. ▲ ▲

ALKALMAZÁS.

VILLANYSZERELŐ segéd felvétetik. — Gáspár műszerész, Neuman-palota. 4204

ÜGYES ELADÓ, aki a szövetszokmában jártassággal bír és román, német valamint magyar nyelvismerettel rendelkezik, szeptember hó 1-ére felvétetik. Ajánlatok „Tehetséges” jelige alatt Rudolf Mosse hirdető Arad továbbít. 10512

ASZTALOS tanoncok felvétetnek teljes ellátással Str. Nicu Filipescu (Flórián-ucca) 14. Paladics butorgyárban. 4245

LAKÁS.

HAROM ESETLEG NÉGY SZOBÁBÓL álló első emeleti uccai helyiség a főtéren közepén felépítés nélkül kiadó. Irodának, lakásnak, divatszalonnak egyaránt alkalmas. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 1000

A FŐTÉREN két udvari szobából álló, műhelynek, szalonnak vagy irodának alkalmas helyiség azonnalra kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában.

DISZKRÉT bejárata, elegánsan butorított uccai szoba 15-re kiadó. Bul. Carol 37., altó 15. 4224

KÉTSZOBÁS, szükséges mellékhelyiségekkel álló udvari lakás a főtéren, kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

LÉPCSŐHÁZI különbejárattal 2 butorított szoba kiadó. Bul. Dragalina No 26. (Apponyi-körút) I. em. 4247

FŐTÉRI BING-HÁZBAN modern 4 szobás lakás novemberre kiadó. 4241

KÜLÖNBEJÁRATU, eszinosan butorított szoba urhőlev esetleg úriember részére azonnal kiadó. autóbussz megálló. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 4240

VÉTEI ÉS FLADÁS.

ZONGORÁK, antik könyvszekrények, vitrin, sekreteres komódok, ebédlő és szalonberendezések, antik óra, antik lámpák, szőnyegek, varrósztalkák, fali órák, bőröndök, hegedű, mellszobrok, kvertyatartók, girandok, különböző tükrök, képek, nyest boa, fotelok, rakettek, storeok, márványoszlop, virázállvány, dísztárgyak stb. eladók. Salgóné bizományi üzlete Str. Horia 1. Neuman-palota. 1000

Butorok részletre kedvező fizetési feltételek mellett, készpénz árban. **GARAI**, Arad, Piata Avram Iancu Cimre ügyelni! (Szabadság-tér) 10. szám.

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak! Táviratcim: „HUNGARIOTEL”.

Olaszország

felő való utaztában

a hirneves

KONRADO

Világ-Cirkusz

a legközelebbi napokban Aradra érkezik és a Stefan cel Mare (Béla) - téren szerdán, aug. 14-én este 9 órakor

megnyitó

szenzációs előadását tartja.

A Konrado Cirkusz elsőrendű monstre-programmal érkezik meg, világhírű artistáival, 40 nemes paripával, szenzációs dresszura-mutatványokkal, amelyeket oroszánokkal, tigrisekkel, jeges és barna medvékkel végznek.

Konrado indiai óriás elefántjai, tevéi, dromedárjai, zebrai, lámái, indiai zebui és settlendi ponnijai nagyszerű, színes látványt nyújtanak az öt földrész állatvilágából.

Konrado fényesen lovagló jockey-ai és saltomortale lovasai, angol és hollandi lovaglóművészei a legnagyobb teljesítményt nyújtják.

Minden előadás 6. husz szenzáció.

Naponta este 9 órakor diszelőadás.

KONRADO nagy állatsereglete száz ritka, a világ minden részéből származó állataival egész napon át meglekinthető